

Sexuell och Reproductiv Hälsa och Rättigheter i Europa

- En kritisk diskursanalys av anti-SRHR-diskursen i Europa

Jane-Ange Musekura

Avdelningen för Mänskliga Rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSK62
Termin: HT18
Handledare: Lina Sturfelt
Omfång: 12 836 ord

Abstract

''Sexual and Reproductive Health and Rights in Europe.
– A Critical Discourse Analysis of the anti-SRHR-discourse in Europe''

Reaching consensus about sexual and reproductive health and rights (SRHR) has never been easy on the international arena. The United Nations Population Fund and several women rights movements across the world are the leading actors in promoting SRHR. At the same time as progress for world with a universal implementation is being made, oppositional forces against SRHR are on the rise. The focus of this essay has been put on the growing anti-SRHR-discourse in Europe where Teun A. Van Dijk's critical discourse analysis will be used on public material of chosen anti-SRHR-actors in Europe. This essay aims to first analyze how the European anti-SRHR-discourse is constructed and secondly problematize the discourse in relation to human rights. This by identifying the framework and strategies of different anti-SRHR-actor's material and through applying a top-down perspective supported by a sociopolitical stance. The actors in the primary material has been chosen from a study consisting of dominant anti-SRHR-actors in Europe and previous research of the development and different perspectives on SRHR are listed. In the end, CDA presented a result showing that anti-SRHR-actor's uses human rights as a tool to defend and preserve traditional and religious values from a universalism of SRHR and a secularist Europe.

Keywords: *sexual and reproductive health and rights, SRHR, critical discourse analysis, van Dijk, European anti-SRHR-discourse, human rights, UNFPA, ICPD, anti-choice, pro-life*

Abstract

Att nå konsensus kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) på den internationella arenan har aldrig varit enkelt. FN:s befolkningsfond och olika kvinnorättsrörelser är idag de ledande aktörerna i det globala arbetet för SRHR. Samtidigt som det sker framsteg i arbetet för en universell implementering så ökar oppositionen av SRHR. Den här uppsatsen har sitt fokus på den växande anti-SRHR-diskursen i Europa. Genom Teun A. Van Dijks kritiska diskursanalys (CDA) kommer en undersökning att göras på offentliggjorda material tillhörande utvalda europeiska anti-SRHR-aktörer. Syftet är att först analysera hur den europeiska anti-SRHR-diskursen är konstruerad och sedan problematisera diskursen i relation till mänskliga rättigheter. Med hjälp av CDA identifieras diskursens ramverk och strategier och genom att utgå från ett top-down perspektiv följer av att hålla en sociopolitisk ståndpunkt analyseras de maktrelationer som skapar social ojämlikhet. Aktörerna i primärmaterialet har valts från en studie som presenterar dominant anti-SRHR-aktörer i Europa och litteraturöversikten består av utvecklingen av och olika perspektiv på SRHR. I slutändan påvisar CDA ett resultat som är baserat på att anti-SRHR-aktörer använder mänskliga rättigheter för att skydda och bevara traditionella och religiösa värderingar från ett universell SRHR-arbete och ett sekulärt Europa.

Nyckelord: *sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, kritisk diskursanalys, van Dijk, den europeiska anti-SRHR-diskursen, mänskliga rättigheter, UNFPA, ICPD, anti-choice, pro-life*

Förkortningar	2
1 INLEDNING	3
1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar	5
1.2 Material och avgränsningar	6
1.2.1 Primärmaterial	7
1.2.2 Alliance Defending Freedom International	8
1.2.3 One Of Us Federation	9
1.2.4 European Dignity Watch	10
1.2.5 The Federation Of Catholic Family Association In Europe	12
1.2.6 Sekundärmaterial	13
1.2.7 Källkritik	13
2 TEORI OCH METOD	16
2.1 Teun A. van Dijks kritiska diskursanalys	16
2.1.1 (Re)producerandet och utmanandet av dominans	16
2.1.2 Sociopolitisk ståndpunkt	17
2.2 Metodologiskt tillvägagångssätt	19
2.2.1 Diskursivt ramverk	19
2.2.2 Diskursiva strategier	21
2.2.3 Disposition	22
3 LITTERATURÖVERSIKT OCH TIDIGARE FORSKNING	23
3.1 SRHR:s framväxt på den internationella arenan	24
3.1.1 Från befolkningskontroll till rättighetsperspektiv	24
3.1.2 Vikten av ett genusperspektiv	25
3.1.3 Problematiseringen av SRHR som ett universellt fenomen	26
3.1.4 Ett medicinskt perspektiv med utgångspunkt i etik och moral	27
3.2 Anti-SRHR:s framväxt i Europa	29
3.2.1 Vatikanstaten som en grundläggande faktor	29
3.2.2 Den oheliga alliansen	30
3.3 Forskningslucka	31
4 KRITISK DISKURSANALYS AV DEN EUROPEISKA ANTI-SRHR-DISKURSEN	32
4.1 Diskursiva ramverk och strategier i aktörernas visionsmaterial	32
4.1.1 Alliance Defending Freedom International: "Our vision"	32
4.1.2 One of Us Federation: "Our vision"	35
4.1.3 European Dignity Watch: "Mission statement"	36
4.1.4 Federation of Catholic Family Associations in Europe	36
4.2 Diskursiva ramverk och strategier i aktörernas övriga material	37
4.2.1 Alliance Defending Freedom International: "I'm Human, Right?"	37
4.2.2 One of Us Federation: "Our 10 principles"	39
4.2.3 European Dignity Watch: "Gender is not a social construct even if the Istanbul Convention says so"	40
4.2.4 Federation of Catholic Family Associations in Europe: "12 reasons to oppose the Estrela resolution"	41
5 RESULTAT OCH DISKUSSION	43
5.1 Resultat	43
5.2 Diskussion	45
REFERENSER	47

Förkortningar

SRHR Sexual and Reproductive Health and Rights (Sexuell och Reproductiv Hälsa och Rättigheter)

UNFPA United Nations Population Fund (FN:s befolkningsfond)

ICPD International Conference on Population Development (Den internationella befolkningskonferensen)

ADF Alliance Defending Freedom

EDW European Dignity Watch

FAFCE Federation of Catholic Family Associations in Europe

CDA Critical Discourse Analysis (Kritisk diskursanalys)

1 Inledning

År 1994 ägde *den internationella befolkningskonferensen (ICPD)* rum i Kairo. Under konferensen slöt 179 deltagande stater ett handlingsprogram som handlade om människors *sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR)*. Konferensen kom att bli historisk eftersom det var första gången som reproduktiv hälsa definierades som en *mänsklig rättighet*.¹ Trots en konsensus om ett globalt SRHR-arbete samt erkännandet av reproduktiva rättigheter dör tusentals kvinnor varje år eftersom de inte har tillgång till mödravård, preventivmedel och säkra aborter. Kvinnor och flickor mister även livet vid könsstympning och påtvingande graviditeter.² Dessutom är sexuella rättigheter ännu inte definierade i internationella avtal eftersom det än idag finns en mängd stater som anser dem vara kontroversiella. *FN:s befolkningsfond (UNFPA)* är det ledande organet inom SRHR och har som mål att säkra en värld där SRHR är *universellt* tillgängligt.³

Att SRHR är kontroversiella har väckt mitt intresse att undersöka den diskurs som aktivt förs emot en universell implementering. Dessutom läste jag en artikel i Aftonbladet om ett växande abortmotstånd i Europa där EU-ledamoten Malin Björk skriver om att Sverige är det enda landet i Europa som stått emot en samvetsklausul inom vården. Samvetsklausul innebär att en barnmorska eller läkare har rätten att i enlighet med sin personliga tro eller sina värderingar vägra utföra abort på kvinnor.⁴ Även UNFPA beskriver en farlig trend där stater antingen minskar eller slutar finansiera organisationer som

¹ Riksförbundet För Sexuell Upplysning, ”Vad betyder SRHR?” <https://www.rfsu.se/vad-vi-gor/i-varlden/vad-betyder-srhr/>, [Publicerad 2018-11-22], [Hämtad: 2018-11-05]

² Kvinna till Kvinna, ”SRHR”, <https://kvinna.tillkvinna.se/om-oss/vart-arbete/srhr/>, [Hämtad: 2018-12-19]

³ Riksförbundet För Sexuell Upplysning, ”Vad betyder SRHR?” [Hämtad: 2018-11-05]

⁴ Aftonbladet, ”Varning för blåbrunt korståg mot aborter”, <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/l6BR3/varning-for-blabrunt-korstag-mot-aborter>, [Publicerad: 2017-09-28, kl.14.00], [Hämtad: 2018-12-19]

arbetar med SRHR-frågor.⁵ Efter den här upptäckten blev det genast intressant för mig att studera anti-SRHR-diskursen. Eftersom det jag tidigare har hört om SRHR främst har varit i relation till utvecklingsländer blev det mer intressant för mig att undersöka diskursen i just Europa.

Sexuell hälsa har definierats av World Health Organisation som ”ett tillstånd av fysiskt, känslomässigt, mentalt och socialt välbefinnande i förhållande till sexualiteten”. Det handlar om att ha förutsättningar till en positiv syn på sin och andras sexualitet. En positiv syn innebär även att man ska respektera sexuella läggningar och sexuella relationer. Vidare består en god sexuell hälsa av tillgången till säkert och njutbart sex utan risken för diskriminering och tvång. *Reproduktiv hälsa* innebär möjligheten att engagera sig i sexuella relationer utan att riskera könssjukdomar. Det innebär även tillgången till att kunna skaffa barn, tillgången till bra sjukvård med säkra graviditeter och förlossningar samt förutsättningarna till en effektiv familjeplanering.⁶

Sexuella rättigheter anses vara en mänsklig rättighet och täcker faktumet att varje individ oavsett kön, etnicitet, funktionshinder, könsidentitet, ålder och sexuell läggning har rätten till att fatta beslut över sin kropp och sexualitet. Sexuella rättigheter bör få utövas fritt från kränkningar och våld men eftersom de inte är erkända av alla världens stater ännu förekommer diskriminering av dem. Inom de *reproduktiva rättigheterna* räknas vikten av att informera och förse individer med preventivmedel och sexualkunskap. Även kvinnors rätt till att besluta om de vill ha barn, om hur många barn de vill ha samt när graviditeterna ska äga rum täcks.⁷

I de allra flesta stater är det kvinnorörelser som arbetar för att implementera SRHR. Motsättningen mot kvinnors sexuella rättigheter styrs av en traditionell syn på könsroller där kvinnors sexualitet kontrolleras i form av att kvinnors främsta roll är att föda barn. Det är inte bara kvinnor vars rättigheter motsätts utan även HBTQI- personer diskrimineras av SRHR-kränkningar. Kampen för SRHR som en mänsklig rättighet blir

⁵ Regeringskansliet, ”Kvinnors hälsa i fokus i ny FN-rapport”, <https://www.regeringen.se/artiklar/2017/10/kvinnors-halsa-i-fokus-i-ny-fn-rapport/>, [Publicerad: 2017-10-18], [Hämtad: 2018-12-19]

⁶ Riksförbundet För Sexuell Upplysning, ”Vad betyder SRHR?”, [Hämtad: 2018-11-05]

⁷ Riksförbundet För Sexuell Upplysning, ”Vad betyder SRHR?”, [Hämtad: 2018-11-05]

med det den växande anti-diskursen viktigare än någonsin och därav mitt intresse för att undersöka hur anti-SRHR aktörer främjar sin hållning i relation till mänskliga rättigheter.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

I den här uppsatsen ämnar jag att utifrån Teun A. van Dijks kritiska diskursanalys(CDA) undersöka hur utvalda europeiska aktörer har konstruerat sin anti-SRHR-diskurs. Vidare kommer diskursen att problematiseras i relation till mänskliga rättigheter. Genom att identifiera diskursiva ramverk och strategier i aktörernas material är syftet att undersöka om aktörerna bidrar till en diskurs som antingen reproducerar eller utmanar social ojämlikhet i samhället.

Frågeställningar:

- Hur är den europeiska anti-SRHR-diskursen konstruerad?
- På vilket sätt används mänskliga rättigheter i den europeiska anti-SRHR-diskursen?

1.2 Material och avgränsningar

För att uppnå mitt syfte har jag valt att avgränsa mig till att välja ut dominerande aktörer inom den europeiska anti-SRHR-diskursen. För mitt val av dominerande aktörer har jag använt mig utav en studie skriven av forskaren Elena Zacharenko. Zacharenko har en bakgrund i internationella relationer och lång erfarenhet av att konsultera inom utvecklingsfrågor och EU-politik. Hennes expertisområde sträcker sig från allt från utrikesfrågor, mänskliga rättigheter, folkrätt, asyl och migrationsrätt till jämställdhetsfrågor, kvinnors rättigheter och SRHR.⁸ Bland hennes publikationer är en särskilt relevant för den här uppsatsen och det är studien ”Perspectives on anti-choice lobbying in Europe: Study for Policy Makers on Opposition to Sexual and Reproductive Health and Rights in Europe”. I studien kartlägger hon den internationella arenan och dominerande anti-SRHR-rörelser i Europa genom att kort informera om deras arbete. Studien är menad för politiker, media och civilsamhälleorganisationer som arbetar för SRHR och behöver utveckla verktyg mot anti-rörelsen.⁹ Utöver Zacharenkos bakgrund inom fältet har jag även baserat studiens trovärdighet att användas som utgångspunkten i mitt urval av aktörer på att den är uppmärksammas och stöttad av EU-parlamentet.¹⁰

Med studien som hjälp i mitt urval har jag bedömt vilken av de aktörer som presenterats som kunnat användas för att nå syftet med uppsatsen. För att få en bredd på materialet har jag försökt välja aktörer som skiljer sig åt men det har även varit viktigt att välja aktörer som på ett eller annat sätt har påverkat eller fortsätter påverka anti-SRHR-diskursen i Europa än idag. På så sätt har det varit viktigare att välja aktörer som faktiskt är representativa för diskursen framför att välja många olika aktörer för att försöka bredda undersökningen. Jag har varit noga med att förhålla mig till aktörer vars anti-SRHR-arbete varit riktat mot EU:s uttalanden

⁸ Elena Zacharenko, ”About me”, <http://www.elenaz.eu> ,[Hämtad: 12/12 2018]

⁹ Elena Zacharenko, ” Perspectives on Anti-Choice Lobbying in Europe: Study for policy makers on opposition to Sexual and Reproductive Health and Rights in Europe”, , <http://www.heidihautala.fi/en/defending-sexual-and-reproductive-rights-in-europe/> december 2016, s.6. Notera: Studien är inte publicerad i en tidsskrift utan är ”Commissioned av Heidi Hautala som EU-parlamentariker och The Greens: European Free Alliance. Källan är utskriven enligt det sättet som Zacharenko skriver ut den på hemsidan: <http://www.elenaz.eu>.

¹⁰ Zacharenko, 2016, s.5.

eller rapporter om SRHR, samt aktörer som fått stort medborgerligt stöd i sina anti-SRHR-kampanjer. Detta för att ha en utgångspunkt i mitt val av material samt försäkra mig om att aktörerna och materialet är av betydelse inom anti-SRHR-fältet.

1.2.1 Primärmaterial

I mitt primärmaterial har jag valt ut fyra aktörer som jag ur Zacharenkos studie har bedömt vara mycket aktiva inom ett anti-SRHR-arbete. Det är fyra olika aktörer som på grund av sitt aktiva arbete och folkliga stöd har bedömts medverka i den diskurs som jag är ute efter att undersöka. De utvalda aktörerna är: *Alliance Defending Freedom International*, *One Of Us*, *European Dignity Watch* och *The Federation of Catholic Family Associations in Europe*. I det här kapitlet kommer jag att presentera aktörerna samt tillhörande material som har valts ut till undersökningen. Från varje aktör har jag valt ut två material. Materialet består totalt av *två videoklipp och sex texter*. Det har varit viktigt för mig att ta reda på vad aktörerna själva bidrar med till diskursen och det har jag gjort genom att använda ett *visionsmaterial* från varje. Ett visionsmaterial är det som bäst beskriver aktörernas ändamål med sitt arbete och det har bedömts vara relevant vid en undersökning av den slutgiltiga diskursen. Samtidigt ger det en mer konsekvent analys och tydligare resultat om jag analyserar ett material i samma genre.

Vidare har material nummer två skiljt sig åt mellan aktörerna. Materialet består antingen av ett uttalande eller en policy som är specifik för den egna aktören. Det som aktörerna håller gemensamt är att de alla utifrån egna utgångspunkter och metoder är dominerande aktörer inom den europeiska anti-SRHR-diskursen. Viktigt att uppmärksamma är hur utgångspunkterna eller metoderna kan skilja sig åt eller sammanföra dem. Oavsett likheter eller skillnader så kommer en analys av aktörernas material tillsammans att visa på den anti-SRHR-diskurs som råder i Europa.

1.2.2 Alliance Defending Freedom International

Den första aktören vars roll inom den europeiska anti-SRHR-diskursen jag har valt att inkludera är *Alliance Defending Freedom International*, (ADF). ADF refererar till sig själva som en alliansbyggande människorättsorganisation vars syfte är att främja och skydda religiös frihet i hela världen. Genom att bygga olika samarbeten och engagera sig i juridiska tvister anser organisationen att de försvarar frihet och söker rättvisa.¹¹ ADF är ursprungligen en amerikansk organisation men genomför lobbyverksamhet i hela världen. Organisationen har ett stort påverkansarbete i Europa och har idag kontor i Genève, Bryssel och Wien.¹²

ADF är ackrediterad av följande aktörer: FN:s ekonomiska och sociala råd, Europaparlamentet och Europakommissionen och Organisationen för amerikanska stater. Organisationen har deltagande status hos EU: byrån för grundläggande rättigheter och samverkar regelbundet med Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa.¹³ Genom att engagera sig i juridiska fall som bl.a. motarbetar abort visar organisationen att de är emot SRHR. ADF var den organisation som betalade för de ombud i Europadomstolen som representerade den svenska barnmorskan Ellinor Grimmark. Grimmark nekades jobb som barnmorska på grund av sitt abortmotstånd och ville därav införa rätten till att neka arbetsuppgifter som strider mot ens värderingar i Sverige, alltså en samvetsklausul.¹⁴ Organisationen grundades i USA och arbetar som sagt globalt. Men ADF har med hänsyn till sin aktiva roll som juridiskt stöd till rättsfall i Europa en dominerande roll inom den europeiska anti-SRHR-diskursen.

ADF skiljer sig från mina andra aktörer eftersom det är den enda som i grunden är amerikansk samt den enda vars valda material består av videoklipp istället för texter. Valet av att använda videoklipp på just ADF baseras på att det är det kommunikationsmedel som ADF har använt sig av på sin hemsida för sin vision samt förespråka en populär kampanj de bedrivit. Det första materialet är ett videoklipp

¹¹ Alliance Defending Freedom International, ”Who we are”, <https://adfinternational.org/who-we-are/>, [Hämtad: 2018-11-12]

¹² Aftonbladet, ”Varning för blåbrunt korståg mot aborter”, <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/l6BR3/varning-for-blabrunt-korstag-mot-aborter>, [Publicerad: 2017-09-28, kl.14.00], [Hämtad: 2018-11-12]

¹³ Alliance Defending Freedom International, ”Who are we”, [Hämtad: 2018-11-12]

¹⁴ Aftonbladet, ”Varning för blåbrunt korståg mot aborter”, [Hämtad: 2018-11-12]

från 2018 på 6:08 minuter där organisationen framför sin vision om en värld där religionsfrihet är en självklar mänsklig rättighet.¹⁵ Det andra materialet är ytterligare ett videoklipp från 2018 men som är baserat på ”The Geneva statement” som är en petition i ADF:s pro-life-kampanj ”I’m Human, right?”. Kampanjen kritiserar FN:s allmänna deklARATION om mänskliga rättigheter och menar att den inte uppfyller fundamentala friheter som *rätt till liv, familj och religiös frihet*. Kampanjen hittas på en egenupprättad hemsida som ADF är noga med att länka till från sin officiella hemsida. I videoklippen som är 2:29 minuter framförs kampanjen ”I’m Human, right?” och tittare uppmanas att signera ”The Geneva Statement”.¹⁶

1.2.3 One Of Us Federation

Mitt andra primärmaterial har jag valt för att det påvisar ett konkret medborgerligt initiativ som drivits fram av EU-medborgare och tagits upp hos Europakommissionen. Medborgarinitiativet kallas *One of Us* och drevs fram av medlemmar i olika EU-länder. Initiativet är ett resultat av ett samarbete mellan majoriteten av ’pro-life’ och ’pro-family’-rörelser i Europa. One of Us-initiativet växte till att bilda en egen ’pro-life’-rörelse vid namn One of Us Federation. One of Us Federation grundades i början av september år 2013 och har sin adress i Bryssel.¹⁷

One of Us Federation är intressant att använda som primärmaterial eftersom det är ett av EU:s första registrerade europeiska medborgarinitiativ. Eftersom One of Us initiativet mottog nästan två miljoner underskrifter så anser rörelsen att de har bidragit till ett historiskt steg skyddandet av mänskliga rättigheter i Europa. Syftet med initiativet var att ställa krav på att EU inom sina kompetensområden skulle

¹⁵ Alliance Defending Freedom International, ”Our vision”, <https://adfinternational.org>, [Video], tillgänglig på <https://www.youtube.com/watch?v=fZt-XS5uiME>, [Publicerad: 2018-03-22], [Hämtad: 2018-12-13]

¹⁶ Alliance Defending Freedom International, ”I’m Human right?”, <https://adfinternational.org/commentary/im-human-right/>, [Publicerad: 2018-09-11], [Hämtad: 2018-12-19]; I’m Human, right?, <https://imhumanright.org> [video], [Hämtad: 2018-12-19]

¹⁷ One of Us, ”About us”, <https://oneofus.eu/about-us/>, [Hämtad: 2018-11-12]

stoppa finansiering av forskning, bistånd eller folkhälsorelaterade handlingar som på något sätt förespråkar abort inom EU.¹⁸

Då initiativet fått så mycket stöd och underskrifter bestämdes först ett möte med EU-kommissionen som följdes av ett offentligt förhör i Europaparlamentet. Mötet och förhöret skedde 9–10 april 2015 och den 28 maj 2015 kom EU-kommissionens svar på initiativets krav att omformulera EU-budgeten. Kommissionen svarade att den upprättade budgeten skulle kvarstå utan några förändringar i finansiering och påpekade även att budgetens struktur nyligen hade varit debatterad och fastställd av medlemsstater i EU.¹⁹

Även om medborgarinitiativet inte vann rent juridiskt så väckte det stor uppmärksamhet och vann stöd av miljontals europeiska medborgare. På så sätt har One of Us tillsammans med ADF visat hur anti-SRHR-aktörer med traditionella värderingar kan framföra sin talan med stöd i juridiken. Det första materialet som kommer att analyseras är en text publicerad på One Of Us hemsida som presenterar stiftelsens vision.²⁰ I texten beskrivs hur framförallt *rätten till liv* och *människans värdighet* bör skyddas. Det andra materialet som ska undersökas består av tio konkreta punkter som visar utgångspunkten i organisationens arbete.²¹ Det står inte på hemsidan när texterna är publicerade men jag förhåller mig till att One Of Us Federation grundades 2013. Svagheten i det valda materialet är att det liknar varandra. Men bedömningen att använda de här båda har styrkts i att One Of Us Federation har så tydlig fokus på skyddet av det mänskliga embryot att det blir representativt ändå eftersom det mesta av deras material behandlar just det.

1.2.4 European Dignity Watch

¹⁸ One of Us, ”Initiative Explanation”, <https://oneofus.eu/about-us/initiative-explanation/>, [Hämtad: 2018-11-12]

¹⁹ European Commission, ”European Citizens’ Initiative: European Commission replies to ’One of Us’ ”, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-608_en.htm, [Uppdaterad: 2018-11-12], [Hämtad: 2018-11-1]

²⁰ One Of Us, ”Our vision”, <https://oneofus.eu/about-us/our-vision/> [Hämtad: 2018-12-19]

²¹ One of Us, ”Our 10 principles”, <https://oneofus.eu/about-us/10-principles/>, [Hämtad: 2018-12-19]

Ytterligare primärmaterial som jag kommer att använda är producerat av en NGO vid namn *European Dignity Watch* som grundades år 2010 och har sitt kontor i Bryssel. Organisationens grundprinciper är *grundläggande frihet och ansvar, giftermål* och *familjeliv* samt *skyddet av liv redan från befruktningsstadiet*. Inom organisationen anses kärnfamiljen vara en viktig utgångspunkt för att uppnå ett *demokratiskt samhälle*. Genom att arbeta i nära kontakt med europeiska institutioner samt sprida information och utbilda aktieägare om sina frågor hoppas EDW på att göra skillnad i samhället.²²

Mitt val av EDW som bidrag i min undersökning av den europeiska anti-SRHR-diskursen grundar sig i att EDW enligt Zacharenkos studie spelade en stor roll i utvecklandet av det ovannämnda medborgarinitiativet One of Us. EDW fortsatte sedan på samma spår genom att upprätta en rapport som anklagade SRHR-organisationer för att missbruka EU-finansiering. Men mitt val grundar sig allra mest i att EDW är en dominant kraft i att i EU visa motstånd mot HBTQI-rättigheter.²³ Organisationen har dessutom kritiserat ”Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld och våld mot kvinnor i hemmet” (Istanbulkonventionen) som är en konvention vars syfte är att förebygga all form av våld mot kvinnor och våld i hemmet. I konventionen fastställs att genus är socialt och att det är samhället som konstruerar egenskaper om vad som är manligt och kvinnligt. EDW motsätter sig synen på genus som socialt och menar att en sådan syn ger juridiska, sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser. Dessutom anses det enligt EDW inte vara vetenskapligt bevisat att genus skulle vara socialt och de står istället bakom ett förhållningssätt till genus som biologiskt och menar att det enbart finns två kön i samhället.²⁴

Det som EDW bidrar med till mitt val av aktörer är en tydligare diskussion om genus. Inom SRHR blir exempelvis sexuella rättigheter kränkta när organisationen

²² European Dignity Watch, ”Mission statment”, <http://www.europeandignitywatch.org/about-us/>, [Hämtad: 2018-11-13]

²³ Zacharenko, 2016, s. 20-21.

²⁴ European Dignity Watch, ”Gender is not a social construct even if the Istanbul convention says so”, <http://www.europeandignitywatch.org/gender-is-not-a-social-construct/>, [Publicerad: 2018-06-08], [Hämtad: 2018-11-12]

förespråkar heterosexuella relationer och enbart erkänner kön som binärt. Det första materialet som kommer att analyseras av EDW är det material på deras hemsida som presenterar deras vision. Genomgående i texten skrivs det om vikten av *fundamentala friheter, familj och rätten till liv* för att uppnå ett *demokratiskt samhälle*.²⁵ I det andra materialet har jag valt att inrikta mig på EDW:s uttalande om *genus* och har tagit en text från deras hemsida som kritiserar Istanbulkonventionens syn på genus som socialt.²⁶ Visionsmaterialet har inget publiceringsdatum men texten om kritik av Istanbulkonventionen är från juni 2018. Sedan har jag vid val av visionsmaterialet utan publiceringsdatum förhållit mig till att EDW grundades år 2010.

1.2.5 The Federation Of Catholic Family Association In Europe

Mitt fjärde och sista val av aktör till undersökningen är en katolsk NGO lokaliserad i Bryssel vid namn *The federation of Catholic Family Associations in Europe (FAFCE)*. Organisationen grundades år 1997 och är den enda europeiska familjeorganisationen som tillsammans med politik använder sig utav lärosatser från den katolska kyrkan i sitt arbete. Det är en av Europarådet erkänd NGO med deltagandestatus som jobbar mot institutioner i Europarådet och EU.²⁷ Organisationen var dominerande inom motståndet på en för EU-parlamentet viktig rapport, nämligen Estrela-rapporten från 2013. Rapporten som handlade om sexuella och reproduktiva rättigheter motsattes och gick inte igenom. Tillsammans med One Of Us-initiativet blev det motstånd som riktades mot Estrelarapporten uppmärksammat gällande hur religion kan påverka på EU-nivå.²⁸

Kompletterande till mitt val av aktörer för att undersöka anti-SRHR-diskursen har jag bedömt FAFCE vara med sin utgångspunkt inom den katolska kyrkan. Me-

²⁵ European Dignity Watch, "Mission statement", [Hämtad: 2018-12-03]

²⁶ European Dignity Watch, "Gendering is not a social construct, even if the Istanbul Convention says so", [Hämtad: 2018-12-03]

²⁷ Federation of Catholic Family Associations in Europe, "The FAFCE in a nutshell", http://fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=98&Itemid=197&lang=en, [Hämtad: 2018-11-18]

²⁸ European Humanist Federation, "Sexual and reproductive rights are human rights", <https://humanistfederation.eu/campaign/sexual-reproductive-rights-human-rights/#Estrela>, [Hämtad: 2018-11-18]

ningen är att inkludera FAFCE för att tillsammans med One Of Us-initiativet visa hur religion kan användas för att påverka politik. Även för FAFCE kommer det först göras en analys av den text som är publicerad på deras hemsida och presenterar deras vision. Texten är från 2013 och hänvisar till kärnfamiljen som en grundprincip i ett *stabilt samhälle*.²⁹ Det andra materialet är också från 2013 och består av ett dokument som genom 12 olika punkter uppmanat EU-representanter och informerat EU-medlemmar om varför Estrela-rapporten om SRHR skulle röstas ner.³⁰

1.2.6 Sekundärmaterial

Zacharenkos studie klassas som en del av mitt sekundärmaterial som jag har använt för urval av mitt primärmaterial. Vid inledning och för bakgrundsfakta om SRHR har jag använt material av organisationer som använder informations spridning, insamlingsprojekt och/eller fältarbete för att arbeta med SRHR-frågorna. Organisationer vars material har använts i mitt sekundärmaterial har varit *Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU)*, *FN:s befolkningsfond (UNFPA)* och *Kvinna till Kvinna*. Jag har även använt mig av text från *Regeringskansliet* och artiklar från *Aftonbladet* för att visa på den europeiska anti-SRHR-diskursens framväxt i Europa samt för att beskriva aktörerna i mitt primärmaterial. Sekundärmaterial och tidigare forskning kommer vid behov kunna användas för att kunna ge kontext kring aktörerna samt för att antingen stärka eller ifrågasätta den teoretiska utgångspunkten i resultatet.

1.2.7 Källkritik

²⁹ Federation of Catholic Family Associations in Europe, "Our vision", https://www.fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=99&Itemid=198&lang=en, [Publicerad: 2013-12-19], [Hämtad: 2018-12-03].

³⁰ Federation of Catholic Family Associations in Europe "12 Reasons to Oppose The Estrela Resolution on Sexual and Reproductive Rights and Health", https://www.fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=85:12-reasons-to-vote-against-the-estrela-resolution-on-sexual-and-reproductive-health-and-rights&catid=53:human-dignity&lang=en&Itemid=195, 2013. [text publicerad 18/10 2013] [Hämtad: 12/12 2018]
Ladda ned dokument på: <https://www.fafce.org/attachments/article/85/SRHR%20-%2012%20reasons%20to%20oppose%20the%20Estrela%20Resolution.pdf>

De aktörer vars material används som primärmaterial betyder mycket för att uppsatsen syfte ska uppnås och för att frågeställningarna ska kunna besvaras. Aktörerna består av organisationer vars dokument och videoklipp är publicerade offentligt på tillhörande hemsida. Materialet är lättillgängliga för allmänheten att ta del av och har en påverkan i diskursen. På varje hemsida har det även funnits annat material men som inte har blivit valt till undersökningen. Man kan hålla sig kritisk till att det är svårt att utläsa en organisations bidrag till en diskurs genom att enbart analysera två material. Men medvetet och med hänsyn till tidsutrymmet har det material som sammanfattar och representerar organisationens konkreta vision och det material som påvisar organisationens individuella arbete valts ut. Detta för att visa syftet bakom och målet med organisationen och för att veta vart i anti-SRHR-diskursen organisationen placeras.

Det har varit viktigt att använda material direkt från organisationernas hemsida eftersom det är där diskursen börjar och sedan formas till stora kampanjer som blir uppmärksammade av EU och andra etablerade organ. Det går inte att utgöra vilken spridning som det skriftliga materialet har men ADF:s visionsvideo har ca 1200 visningar och kampanjvideon har ca 1300 visningar.³¹ Med tanke på organisationens internationella arbete är det inte särskilt stora tittarsiffror men det går ändå inte att undvika det påverkansarbete som alla organisationer har då de antingen har påverkat förhandlingar på EU-nivå eller engagerat miljontals medborgare till att förena sig.

Valet av ADF kan även kritiserars eftersom det i grunden är en amerikansk organisation och i den här uppsatsen ligger fokus på en europeisk diskurs men ADF har utefter sitt arbete blivit så pass omskrivet av europeiska politiker att organisationen bedömdes lämplig. Dessutom är alla organisationer baserade i Bryssel där EU-parlamentet finns och har nära samarbete med både varandra och EU-institutioner så på så sätt spelar ADF en viktig roll av diskursen i Europa också. Kritik kan riktas till att spridningen bland organisationerna är låg men Bryssel är ett av

³¹ Alliance Defending Freedom International, ”Our vision”; Alliance Defending Freedom International, ”I’m Human, right?” [Hämtad: 2019-01-10]

Europas center för de frågor som organisationerna arbetar med och genom att arbeta därifrån har de också störst chans till att påverka diskursen. Att de faktiskt är baserade i Bryssel och möjligtvis arbetar på liknande sätt är i sig också något som kan räknas som en del av diskursens resultat. Eftersom organisationerna inte har de mest professionellt skrivna rapporterna har det varit viktigt för mig i avgörandet av deras trovärdighet att de är erkända eller uppmärksammade av EU.

2 Teori och metod

I den här uppsatsen kommer Teun A. van Dijks kritiska diskursanalys att användas både som teoretiskt perspektiv och metodologiskt ramverk. Genom att använda CDA är det meningen att belysa hur en elitgrupp kan bidra till en diskurs som upprätthåller utsatthet bland marginaliserade grupper i samhället. I artikeln ”Principles of Critical Discourse Analysis” introducerar van Dijk CDA som ett verktyg för att förstå de underliggande strukturer och metoder som används i diskurser. Van Dijk fokuserar framförallt på två punkter som även är intressanta för den här uppsatsen. Den ena punkten är *diskursers roll i (re)producerandet och utmanandet av dominans* och den andra punkten är vikten av att använda sig av ett ”top-down” perspektiv vid en förståelse av makt.³² Då syftet med den här uppsatsen är att undersöka den europeiska anti-SRHR-diskursen är CDA en lämplig teori då den visar hur makt kan utövas från aktörer som vid första anblick inte bedöms ha stor påverkan.

2.1 Teun A. van Dijks kritiska diskursanalys

2.1.1 (Re)producerandet och utmanandet av dominans

Van Dijk definierar *dominans* som utövandet av social makt av särskilda grupper, institutioner eller eliten inom området. En sådan makt kan resultera i social ojämlikhet som kan grunda sig i allt från en politisk, kulturell, klassmässig, etnisk, rasmässig och genuskodad ojämlikhet. Med *social makt* menas en privilegierad tillgång till högt värderade sociala resurser i form av pengar, grupptillhörighet, status, inflytande över andra eller utbildning. Ju större tillgång en grupp har till sociala resurser desto större kontroll och influerande har gruppen över diskurser.

³² Teun A. van Dijk, 1993, ”Principles of Discourse Analysis, *Discourse and Society*, vol.4, nr.2, s. 249-250.

Makt innebär kontroll och uttrycks oftast i form av en grupps kontroll över andras tankar och åsikter. En sådan kontroll behöver inte uttrycka sig i form av ett konkret tvång utan sker vanligare och mer effektivt i en subtil form. Kontroll över andras tankar och åsikter är i modern tid kognitiv och tar sig uttryck i olika strategier för att vända tankar och åsikter till den dominerande gruppens fördel, ett antal exempel på sådana strategier är övertalning, falska föreställningar eller manipulation.³³

En tillräckligt stor makt och övergripande chans till att kontrollera en diskurs kan leda till att den aktuella dominansen inom diskursen normaliseras i samhället. Trots att den dominans som råder leder till stora klyftor anses den snabbt vara vardaglig och normal. Det är därför som det är viktigt att applicera ett kritiskt tänkande vid analys av diskurser. Kontrollerandet av andras åsikter och tankar är i huvudsak en funktion som görs via text och tal men syns som sagt inte alltid i en tydlig manipulerande form. Dominans antas och reproduceras oftast i subtila, rutinmässiga, vardagliga former av text och tal som vid första anblick verkar helt naturliga och acceptabla. Därav är CDA lämplig för uppsatsen eftersom den identifierar och fokuserar på diskursiva strategier som rättfärdigar kontroll eller normaliserar social ojämlikhet.³⁴

2.1.2 Sociopolitisk ståndpunkt

Som analytiker är det enligt van Dijk meningen att man ska använda sig utav en sociopolitisk ståndpunkt där man ska utgå från de som lider mest av dominans och ojämlikhet. Den kritik som ska utfärdas ska riktas mot de makteliter som genom sin diskurs utför och upprätthåller *social ojämlikhet* samt orättvisa. I den här uppsatsen är det de som faller offer för vad anti-SRHR-diskursen motverkar som anses lida mest av den ojämlikhet som kan uppstå. Den maktelit som blir aktuell för kritik är de aktörer som jag har valt ut att analysera inom ramen för ett upprätthållande av social ojämlikhet och orättvisa.³⁵ Mina valda aktörer har alla en påver-

³³ Ibid, s.254.

³⁴ Ibid, s.254.

³⁵ Ibid, s.252.

kan på SRHR-diskursen och även om inflytandet varierar i utsträckning så har de alla tillgången till *social makt*. ADF som en amerikansk organisation som genomför lobbyverksamhet världen över samt betalar för juridiska ombud har tillräckligt med finansiella tillgångar för att kunna föra sitt internationella arbete.³⁶ One Of Us initiativet hade en stor genomslagskraft och fick genom sina två miljoner underskrifter Europaparlamentets uppmärksamhet. Organisationen fick på det sättet hög status och inflytande inom abortfrågan.³⁷ FAFCE har hög status bland katolska aktörer och har ett sånt förtroende att organisationen likt One Of Us kan föra samman likasinnade rörelser i Europa för att främja sina värderingar.³⁸

Samtliga av mina aktörer är lokaliserade i Bryssel och har mer eller mindre samarbete med olika EU-institutioner vilket gynnar deras inflytande och ger dem en röst i den riktning som SRHR-diskursen tar.³⁹ Som tidigare nämns behöver kontroll inte förekomma i form av ett tydligt tvång utan oftast krävs det att man läser mellan raderna för att uppmärksamma de strategier som aktörer använder sig av för att övertala om eller sprida sina åsikter.⁴⁰ Enligt CDA blir aktörerna en maktelit i anti-SRHR-diskursen vars makt bedrivs i ett *top-down* perspektiv. Van Dijk menar att makt utövas uppifrån och ned. Anti-SRHR-aktörerna har identifierats som maktelit eftersom de genom sin sociala makt påverkar levnadsförhållandena för de individer som diskursen omedvetet eller medvetet motarbetar. På ett sådant sätt kan utövandet av social makt av dominanta aktörer ske i form av *maktmissbruk* som strider mot demokratiska och annars rättvisa principer och resulterar därmed i social ojämlikhet. Det maktmissbruk som dominerande aktörer använder sig av för att legitimera ojämlika strukturer genom olika strategier som vid första anblick verkar legitima och normala är precis det som CDA ämnar angripa.⁴¹

Ett alternativ för ett teoretiskt perspektiv som hade varit intressant att använda sig av för den här undersökningen är genusperspektiv. Detta eftersom genus påverkar

³⁶ Aftonbladet, ”Varning för korståg mot aborter”, [Hämtad: 2019-01-02]

³⁷ One of Us, ”About Us”, [Hämtad: 2019-01-02]

³⁸ Federation of Catholic Family Associations in Europe, ”The FAFCE in a nutshell”, [Hämtad: 2019-01-02]

³⁹ Van dijk, 1993, s.254.

⁴⁰ Ibid., s.254.

⁴¹ Ibid, s.250- 255.

hur olika aktörer förhåller sig till SRHR. Med tanke på att kvinnor har varit prioriterade inom SRHR hade ett genusperspektiv kunnat lyfta upp andra delar av diskursen som inte är lika uppmärksammade samt identifiera vilken eller vilka målgrupper som anti-SRHR-diskurser påverkar mest. Likväl blev van Dijks fokus på makt mer intressant för min uppsats då jag är intresserad av hur aktörer som vid första anblicken inte verkar ha makt kan använda mänskliga rättigheter för att främja sina värderingar och sin personliga tro. Dessutom har jag valt att förlita mig på att den del av CDA som inkluderar social ojämlikhet i relation till genus kommer att bidra med den diskussion om genus som den här frågan påverkas av. Med det sagt är jag medveten om att jag inte kommer att gå djupt in i genusdebatten utan lämnar den dörren öppen för andra som vill skriva om SRHR-diskurser.

2.2 Metodologiskt tillvägagångssätt

Till själva undersökning har relevanta delar från van Dijks diskursanalys valts ut för att analysera materialets format och budskap. Genom van Dijks *diskursiva ramverk* är det meningen att helhetsbilden av aktörerna och deras utvalda material ska identifieras. Den andra delen av analysen består av att gå djupare in på själva språkbruket i materialet och detta genomförs med stöd i van Dijks *diskursiva strategier*.⁴² Den här metoden är lämplig för min uppsats eftersom den demonstrerar hur det ibland krävs att man läser mellan raderna för att förstå hur aktörer genom en diskurs kan legitimera sin begränsning av utsatta gruppers mänskliga rättigheter. Bristen i att använda den här metoden är att det är en metod som vanligtvis används för att analysera medias roll i skapandet och upprätthållandet av diskurser. Mina aktörer är organisationer och mitt primärmaterial består inte av nyhetsartiklar men jag har bedömt att CDA fungerar att använda även på mitt primärmaterial eftersom mina aktörer har dominerande roller som bidrar till en gemensam anti-SRHR-diskurs i Europa.

2.2.1 Diskursivt ramverk

⁴² Ibid, s. 262- 264.

I ett diskursivt ramverk identifieras materialet utifrån kontext, genre, sociala regler samt en bedömning av aktörernas status.⁴³

1. *Kontext*: Ett fastställande av materialets kontext för att analysera de omständigheter som påverkat skrivsättet. Olika faktorer och målsättningar med texten påverkar även textens utformning.
2. *Sociala regler*: Vilka är materialets målgrupp och hur förhåller sig textens aktörer sig till dem? Hur de inblandade förhåller sig till varandra i text.
3. *Genre*: Vilken sorts material det talas om, exempelvis om det är argumenterande. Materialets struktur är också viktig eftersom olika typer av material bör vara skrivna utefter vissa formella regler.
4. *Status*: Identifiera den position som aktörerna befinner sig i och vad den positionen har för påverkan på det presenterade materialet.

Inom CDA är det meningen att analysera ramverk och strategier som text, tal, verbal interaktion eller andra kommunikationsmedel som påverkar diskurser.⁴⁴ Eftersom mitt primärmaterial består av både text och video kommer jag att analysera skrivna texter samt tal och bild i videoklipp. Mina valda aktörer använder sig främst av textmaterial som kommunikationsmedel på sina hemsidor men det finns en aktör som har använt sig av video och det har jag förhållit mig till i min undersökning. I den del av undersökningen där det diskursiva ramverket analyseras kan underlag som finns i sekundärmaterial och litteraturöversikten användas om det är relevant. Ett exempel är när texternas status ska identifieras; genom vad andra har skrivit om aktören samt i vilket sammanhang de nämnts kan en bedömning av deras status göras.

⁴³ Ibid, s. 262- 264.

⁴⁴ Ibid, s.250.

2.2.2 Diskursiva strategier

Efter kontexten är det dags att plocka ut de diskursiva strategier som kan utläsas i aktörernas material. Van Dijk presenterar *sju diskursiva strategier* som man kan använda sig av. Men eftersom det inte alltid är tydligt i en text eller video att den är utformad för att påverka mottagaren är det viktigt att kunna läsa mellan raderna för att hitta subtila och vardagliga former av övertygelse och manipulation.⁴⁵ Följande strategier är de som kommer att användas för att testa den roll som den europeiska anti-SRHR-diskursen spelar inom skapandet och upprätthållandet av social ojämlikhet:

- A. *Argumentation*: En negativ eller positiv värdering av fakta. Det är intressant att ta reda på vilken sorts fakta som framförs som antingen negativ eller positiv.
- B. *Retoriska figurer*: Att i hyperbolisk form antingen förstora eller förminska ”de andras” handlingar och samtidigt höja ”våra” (anti-SRHR-aktörernas) handlingar. Alltså att porträttera de aktörer som är för SRHR i ett dåligt ljus samtidigt som man främjar sina egna handlingar. Utöver att över eller underdriva kan detta även ske genom omskrivningar (förskönnande av handlingar), förnekande och förvrängningar.
- C. *Lexikalisk stil*: Användandet av ord som antingen är positivt eller positivt laddade.
- D. *Historieberättande*: Berättandet av negativa händelser kring ämnet som är personligt upplevda.
- E. *Strukturerad betoning*: Återkommande fokus på ”de andras” handlingar. Det ska förekomma i antingen rubriker, inledningar, sammanfattningar eller i andra viktiga delar av materialet.

⁴⁵ Ibid, s.264.

F. *Citering*: Citera relevanta källor eller experter inom området.

2.2.3 Disposition

Som tidigare sagts kommer undersökningen att ske i två separata delar som i slutändan kommer att bidra till en diskussion. Mer konkret kommer den del av primärmaterial som består av aktörernas visionsmaterial att undersökas först. Sedan kommer den andra delen av primärmaterialet innefattande olika material att undersökas. Genom de faktorer som utgör ett diskursivt ramverk kommer helhetsbild av materialens utformning att göras. Det kanske finns likheter eller skillnader mellan de olika materialen och då är det intressant att veta hur de ser ut. Eftersom det inte finns utrymme att utläsa varenda möjlig diskursiv strategi som använts kommer jag som analytiker försöka presentera de som är mest relevanta i relation till den här uppsatsen. Avslutningsvis kommer undersökningen att analyseras i resultat och diskussionskapitlet för att besvara uppsatsens syfte och frågeställningar och ge förslag i vidare forskning.

3 Litteraturöversikt och tidigare forskning

Genom att presentera *centrala perspektiv* på SRHR är det meningen att sammanfatta det aktuella forskningsläget som är relevant för uppsatsen. Både SRHR och anti-SRHR:s framväxt presenteras nedan. SRHR ur ett *historiskt perspektiv*, ett *medicinskt perspektiv*, ett *genusperspektiv* eller som ett *universellt fenomen* är de perspektiv som har plockats ut för den här uppsatsen litteraturöversikt. Den dominerande diskussionen kring SRHR:s tillkomst förs med stöd i *1994 års internationella befolkningskonferens (ICPD)*. Konferensen var startskottet för hur en konsensus om SRHR som ett universellt fenomen i relation *mänskliga rättigheter* upprättades på den internationella arenan. I relation till ICPD väcktes en motreaktion hos *Vatikanstaten* som tillsammans med andra främst *religiösa* aktörer inledde anti-SRHR-diskursen i Europa.

SRHR började att diskuteras med utgångspunkt i *internationella konventioner* och ett *rättighetsperspektiv*. Utöver främjande av SRHR som universellt fenomen kommer även problematiseringen av denna universalism att tas upp. Ett problem som det universella kan kopplas till är att det kan försvåra *implementeringen* av internationella konventioner, policys och nationella lagar. Även om mitt fokus ligger på Europa har jag ibland behövt inkludera forskning som diskuterar SRHR på den *internationella arenan* och i utomeuropeiska länder. Detta har jag behövt göra eftersom diskussionen om SRHR som universellt ofta leder till en global diskussion. Ytterligare forskningsperspektiv diskuterar SRHR ur ett *medicinskt perspektiv* med utgångspunkt i *samvetsfrihet*. På senare år har även vikten av ett *genusperspektiv* blivit centralt för UNFPA och andra framstående SRHR-organisationer.

3.1 SRHR:s framväxt på den internationella arenan

3.1.1 Från befolkningskontroll till rättighetsperspektiv

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter har inte alltid varit en självklarhet på den internationella arenan. Den inom SRHR framstående forskaren Lucía Berro Pizarossa anser att SRHR bör förstås som historiskt formade. Det handlar om att kartlägga tidigare förhållningssätt, förändringar och de faktorer som skapat förändringarna för att kunna förstå SRHR på bästa sätt.⁴⁶ Berro Pizarossa identifierar olika vändpunkter som kan relateras till SRHR:s utveckling. En viktig vändpunkt var 1994 års internationella befolkningskonferens där SRHR tog steget från att behandla familjeplanering och befolkningskontroll till att anta ett bredare perspektiv och föra diskussionen inom ramen för mänskliga rättigheter. I den nya formuleringen av SRHR ingick diskussioner om vikten av preventivmedel, vikten av skyddat sex och önskade graviditeter. Även vång, våld och diskriminering i relation till sexuella erfarenheter samt hur detta kan förhindras togs upp.⁴⁷

Folkrättsjuristen Laura Davis Mattar som betonar den historiska vändpunkt som befolkningskonferensen medförde speciellt viktig för reproduktiva rättigheter. Under befolkningskonferensen erkändes och definierades reproduktiva rättigheter för första gången och kvinnor gavs ett verktyg att använda för att kräva sina mänskliga rättigheter.⁴⁸ Trots att sexuella rättigheter inte fullt erkändes i Kairo så diskuterades de i olika människorättstermer och enligt forskaren Rosalind Petchesky var det första gången som kvinnor äntligen blev sedda på som sexuella människor istället för fruktbarhetsmaskiner. Petchesky menar att kvinnors sexuella rättigheter tidigare har diskuterats relation till förökning eller negativa händelser.

⁴⁶ Lucía Berro Pizarossa, "Here to Stay: The Evolution of Sexual and Reproductive Health and Rights in International Human Rights Law", *Laws* vol.7, no. 29, 2018, s. 1.

⁴⁷ Berro Pizarossa, 2018, s.2 - 6.

⁴⁸ Laura Davis Mattar, "Legal recognition of sexual rights- a comparative analysis with reproductive rights", *International Journal on Human Rights*, vol.5, no.8, 2008, s.68-69.

Det har varit lättare att diskutera rätten till att inte bli sexuellt utnyttjad men att positiva saker som rätten för en kvinna att fullt njuta av sin egen sexualitet har försumrats vilket har lett till att man placerat kvinnor i skadliga könsnormer.⁴⁹

3.1.2 Vikten av ett genusperspektiv

Under den internationella befolkningskonferensen upprättades en handlingsplan som ett bevis på skiftet från befolkningskontroll till ett rättighetsperspektiv. En följd av detta är att målen och principerna i ICPD:s handlingsplan bekräftades i ytterligare en handlingsplan under FN:s fjärde kvinnokonferensen i Peking år 1995.⁵⁰ Eftersom kvinnor ansågs vara de huvudsakliga offren inom befolkningskontrollen blev det även dem som blev de huvudsakliga offren när SRHR skulle täckas i konferenserna samt i handlingsplanerna som utfärdades. Där och då relaterades SRHR till kvinnors rättigheter och det är därför som ovannämnda två konferenser och handlingsplaner har kommit att betyda mycket för just kvinnors rättigheter.⁵¹ Det ledde till att synen på genus enbart inkluderade kvinnor vilket synes i upprättandet av strategier, policys och inom SRHR-implementeringen.⁵²

Men idag diskuteras SRHR bland forskare, stater och organisationer allt oftare utifrån ett genusperspektiv. UNFPA som är det ledande organet inom SRHR-arbetet väljer att driva ett arbete med ett genusperspektiv där inkluderandet av pojkar och män anses som en viktig faktor inom arbetet för SRHR.⁵³ UNFPA som har en viktig roll på den internationella arenan har en stor påverkan både inom forskningen och bland andra SRHR-aktörer. Organisationen bidrar med ett genusperspektiv där män spelar en mer aktiv roll än vad de gjort vid upprättandet av SRHR. Synen på män har utvecklats till att de kan vara både offer men även stötande partners inom SRHR-frågan. De strategier som organisationen utvecklat

⁴⁹ Rosalind Petchesky, ”Direitos Sexuais: um novo conceito na prática política internacional”, i Regina M. Barbosa och Richard Parker (ed.) *Sexualidades pelo Avesso: direitos, identidades e poder*. Rio de Janeiro: IMS/UERJ; São Paulo: Ed. 34, 1999, s 16,19, 24-25.

⁵⁰ Petchesky, 1999, s. 21.

⁵¹ Davis Mattar, 2008, s.67- 69

⁵² Riksförbundet För Sexuell Upplysning, ”Vad betyder SRHR?”, [Hämtad: 2018-12-10]

⁵³ United Nations Population Fund, ”Resources on Engaging men & boys”, <https://www.unfpa.org/resource-listing-page/Engaging%20men%20%26%20boys> [Hämtad: 2018-12-10]

handlar om att utmana skadliga könsnormer.⁵⁴ Utöver UNFPA är det flera andra pro-SRHR-organisationer samt stater som har ett genusperspektiv i sitt arbete. Organisationen International Planned Parenthood Federation utvecklar även de strategier som inkluderar pojkar och män och menar att de har en avgörande roll inom arbetet för SRHR. De riktar specifik implementering åt de behov som täcker upplevelser inom SRHR av pojkar och män.⁵⁵ Sverige som är en dominerande biståndsgivare inom SRHR i utvecklingsländer har skrivit en rapport om SRHR i afrikanska stater som utöver fokus på könsroller även tar upp HBTQI-rättigheter. Detta är ett perspektiv som ofta bara rörs vid lite lätt bland organisationer, tidskriftsartiklar och i olika staters uttalanden om SRHR, men som det genomgående saknas forskning om.⁵⁶

3.1.3 Problematiseringen av SRHR som ett universellt fenomen

SRHR:s historiska utveckling med utgångspunkt i den internationella befolkningsskonferensen är ett populärt forskningsperspektiv som nämns i allt från strategier och rapporter om SRHR. Men utöver ett *rättighetsbaserat förhållningssätt* så utgår Hilary Standing, Kate Hawkins, Elizabeth Mills, Sally Theobald och Chi-Chi Undie från två andra perspektiv som har dominerat på den internationella arenan. Det ena perspektivet är *en konceptuell och analytisk förståelse av SRHR* som innebär att man bryter ner begreppet och analyserar det. Det andra perspektivet innebär att forskare *lägger fokus på specifika rättighetsområden*. Ett exempel på det är när forskare har fokuserat på att driva enbart HIV och AIDS-frågor. Standing, Hawkins, Mills, Theobald och Undie är alla överens om att samtliga perspektiv har bidragit med en förståelse kring hur SRHR kan kopplas till rättigheter.

⁵⁴ United Nations Population Fund, ”New Gender Resource Advances Sexual and Reproductive Health and Rights”, <https://www.unfpa.org/press/new-gender-resource-advances-sexual-and-reproductive-health-and-rights> [Publicerad: 2017-05-09], [Hämtad: 2018-12-10]

⁵⁵ International Planned Parenthood Federation, ”Global Sexual and Reproductive Health Package for Men and Adolescent Boys”, <https://www.ippf.org/resource/global-sexual-and-reproductive-health-package-men-and-adolescent-boys> [Hämtad: 2018-12-10]

⁵⁶ Styrelsen för Internationellt Utvecklingssamarbete, ”Strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Afrika söder om Sahara 2015 – 2019”, <https://www.sida.se/globalassets/documents/strategier/resultatstrategi-srhr---klar-v2.0.pdf>, [Hämtad: 2018-12-09]

Dock anser de att det har brustit i förståelsen för hur dessa rättigheter faktiskt ser ut.⁵⁷

Standing, Hawkins, Mills, Theobald och Undie menar att själva upprättandet av internationella avtal och nationella strategier är enkla steg men att ett enbart juridiskt perspektiv inte bidrar till att beskriva olika individers vardagliga upplevelser av SRHR och främst i utvecklingsländer där de mest marginaliserade rösterna finns. Trots en rådande konsensus om en universell syn på SRHR menar Standing et al att SRHR inte kan implementeras på samma sätt globalt. Eftersom fokus på upprättandet av internationella ramverk och policys varit ledande inom arbetet för SRHR har forskarna uppmärksammat att det leder till en särskild diskurs om SRHR som inte nödvändigtvis fungerar i alla nationella sammanhang eller för alla målgrupper. Det språk som används om SRHR ska inte betraktas som att kunna passa in i alla sammanhang utan behöver enligt Standing, Hawkins, Mills, Theobald och Undie modifieras för att bemöta olika individer med olika behov på olika geografiska platser.⁵⁸

Vikten av ett genusperspektiv stöds av den slutsats Standing, Hawkins, Mills, Theobald och Undie drar. Genom att justera juridiska verktyg till att möta de faktiska behoven behövs bl.a. ett genusperspektiv användas. Följden blir att inkludera flera berörda målgrupper och inte bara de som historiskt sett har ansetts vara kopplade till ett SRHR-arbete. Vidare går det att problematisera hur pass universalistiskt utformat SRHR egentligen är.

3.1.4 Ett medicinskt perspektiv med utgångspunkt i etik och moral

Eftersom SRHR täcker sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa händer det att rättigheter som är självklara för en grupp i samhället kan möta motstånd hos

⁵⁷ Hilary Standing, Kate Hawkins, Elizabeth Mills, Sally Theobald, Chi-Chi Undie, "Introduction: contextualising "rights" in sexual and reproductive health", *BMC International Health and Human Rights*, vol. 11, no.3, 2011, s.1-3.

⁵⁸ Standing et al, 2011, s.2

andra. Utifrån juridiska, etiska, sociala, kulturella och moraliska perspektiv dras det olika slutsatser om vad som ska erkännas som en rättighet och inte. Forskare analyserar ofta SRHR utifrån begreppet *samvetsfrihet*. Samvetsfrihet innebär rätten till att vägra utföra yrkeshandlingar som strider mot ens moral eller religiösa värderingar. I SRHR diskuteras samvetsfrihet utifrån ett *medicinskt perspektiv* vilket är ett exempel på hur det genom olika perspektiv råder olikheter kring exempelvis rätten till liv eller rätten till att bestämma över sin egen kropp. Att en barnmorska som med stöd sin religion vägrar att utföra en abort kan uppfattas antingen som en kränkning av kvinnors rättigheter eller som uppfyllandet av religionsfrihet, beroende på vilket perspektiv man använder sig av.⁵⁹

Under 2008 rapporterade den italienska hälsoministern att cirka 70 % av gynekologerna i Italien på grund av sina moraliska värdegrunder vägrade att utföra aborter. Både i Polen, Slovakien och Storbritannien är det vanligt förekommande med samvetsfrihet inom medicinska yrken. Trots strävan efter en internationell konsensus om SRHR förekommer samvetsklausuler i ett stort antal europeiska länder som på olika sätt kan reglera abort eller sterilisering. Genom en samvetsklausul menar forskarna Christina Zampas och Ximena Andi3n-Ibanez att rätten till religionsfrihet kan användas som argument mot strävan efter SRHR som universellt.⁶⁰ Zampas och Andi3n-Ibanez är noga med att kritisera de internationella och nationella människorättsavtal som finns och menar att de bara grundläggande täcker en reglering av samvetsfrihet. Deras kritik är baserad på att kvinnors liv, hälsa och mänskliga rättigheter blir lidande i de många europeiska stater som saknar effektiva och heltäckande juridiska ramverk som reglerar samvetsfrihet.⁶¹

⁵⁹ International Planned Parenthood Federation, ”IMAP Statement on conscientious objection: refusal of care and professional conduct of reproductive health services in the context of legal restrictions, <https://www.ippf.org/sites/default/files/2017-01/IMAP%20Statement%20on%20conscientious%20objection.pdf> [Publicerad: December 2016], [Hämtad: 2018-12-10], s.1- 2.

⁶⁰ Christina Zampas och Ximena Andi3n-Ibanez, ” Conscientious Objection to Sexual and Reproductive Health Services: International Human Rights Standards and European Law and Practice, *European Journal of Health Law*, vol 19, 2012, s.1- 2, 4.

⁶¹ Zampas och Andi3n-Ibanez, 2012, s.255- 256.

3.2 Anti-SRHR:s framväxt i Europa

3.2.1 Vatikanstaten som en grundläggande faktor

Heidi Hautala som varit ledamot i Europaparlamentet samt suttit med som ordförande i gruppen för reproduktiv hälsa, HIV/AIDS och utveckling bekräftar vikten av SRHR-experten Elena Zacharenkos studie från 2016 om konservativa röster mot SRHR på internationell och på EU-nivå.⁶² Berro Pizzarossa och Zacharenko menar att den första anti-SRHR-aktören att ha inflytande på den internationella arenan var Vatikanstaten. Genom den heliga stolens permanenta observatörsstatus i FN:s generalförsamling kunde den katolska kyrkan påverka diskursen.⁶³ Vatikanstaten vann stöd av andra konservativa stater i sin opposition mot ICPD och följderna av detta visades ett år senare när de fick presentera ett svar under FN:s fjärde internationella kvinnokonferens i Peking.⁶⁴ Vatikanstatens roll i anti-SRHR:s framväxt i Europa har varit en viktig utgångspunkt för att kunna förstå de växande anti-SRHR-aktörernas ställningstagande till internationella konventioner som ämnar att skydda mänskliga rättigheter.⁶⁵ Davis Mattar menar att anledningen till att just den romersk katolska kyrkan spelat en viktig roll i anti-SRHR-diskursen beror på att varken judendomen eller islam, som också motsatte sig sexuella rättigheter, hade den status och de resurser som Vatikanstaten hade för att tydligt motsätta sig sexuella rättigheter. Vatikanstaten medförde en debatt som förespråkade kärnfamiljen, motsatte sig abort och användandet av all form av preventivmedel. Dessutom menade den katolska kyrkan att sexuella relationer enbart ska ske i ett äktenskap och då med syftet att skaffa barn.⁶⁶ Då Zacharenko hävdar att dagens dominerande anti-SRHR-aktörer inte nödvändigtvis identifierar sig inom den katolska kyrkan kontrar Berro Pizzarossa med att man inte bör underskatta den stora och långt varande påverkan påven har haft på diskursen.⁶⁷

⁶² Zacharenko, 2016, s.11.

⁶³ Berro Pizzarossa, 2018, s.7; Zacharenko, s.10-11.

⁶⁴ Zacharenko, 2016, s.11

⁶⁵ Zacharenko, 2016, s.11.

⁶⁶ Davis Mattar, 2008, s.69-70

⁶⁷ Berro Pizzarossa, 2018, s.7.

3.2.2 Den oheliga alliansen

Även om samarbetet inte var långvarigt brukar forskare prata om vikten av vad de benämner som ”Den oheliga alliansen”. Ett samarbete mellan den heliga stolen och representanter från islamska fronten som är en grupp tillhörandes den islamska samarbetsorganisationen påbörjades. Den här alliansen grundade sig i en gemensam motsättning mot samkönade relationer. Till skillnad från den heliga stolen vars egentliga fokus låg på abort hade den islamska fronten fokus på att motsätta sig sexuell hälsa, sexuella rättigheter och familjeplanering för unga. Trots en gemensam motsättning mot samkönade relationer bidrog aktörernas olika prioriteringar till att deras pakt bröt upp under 1994 års internationella befolkningskonferens.⁶⁸ Både i Kairo 1994 och i Peking 1995 tog kvinnorörelser ett historiskt steg framåt men de mötte även ett stort motstånd av kraftfulla fundamentala religiösa grupper, populistiska grupper och konservativa regeringar som ibland samarbetade över gränserna. Forskarna Rhonda Copelon och Petchesky menar att de här gruppernas motsättning blev en av de stora utmaningarna under konferensen i Kairo.⁶⁹

Vidare innebär det att trots den oheliga alliansens uppbrott menar forskare att en följd av den är dagens samarbete mellan aktörer som trots olika prioriteringar delar en kontroversiell syn på SRHR. Inom EU började anti-choice och pro-life-aktörer påverka EU-politik först under år 2000. De stater där sådana rörelser bland forskare har identifierats är Kroatien, Frankrike, Tyskland, Italien, Polen, Slovakien, Slovenien och Spanien. Baserat på forskning av EU parlamentets forum för befolkning och utvecklingsfrågor har spridningen sedan utvecklats till cirka 500 anti-choice rörelser och organisationer i 30 olika stater. Med roten i kristna eller traditionella värderingar samarbetar lobbyorganisationer och andra aktörer för att gemensamt motarbeta SRHR och kvinnors rättigheter i resolutioner. Utöver det förespråkar de aktivt att EU ska sluta finansiera utvecklingsar-

⁶⁸ Berro Pizzarossa, 2018, s.7.

⁶⁹ Rhonda Copelon och Rosalind Petchesky, ”Toward an Interdependent Approach to Reproductive and Sexual Rights as Human Rights: Reflection on the ICPD and beyond”, I Margaret Schuler, (ed.). *From Basic Needs to Basic Rights. Washington D.C*, Women, Law and Development International, 1995, s.348-349.

betet inom SRHR.⁷⁰

Vatikanstaten har med sin höga status banat vägen för vad som kom att influera andra aktörer till att agera. De här rösterna har fått kritik för att använda sig av religion, kultur och traditionella värderingar inom politik för att kränka kvinnor, sexuella minoriteter, ogifta samt för att upprätta traditionella könsroller. Dessutom har forskare kritiserat den katolska kyrkans roll i internationella konferenser för att genom sina religiösa värderingar hindra ett juridiskt erkännande av sexuella rättigheter och därmed en universell implementering av SRHR.⁷¹

3.3 Forskningslucka

Petchesky identifierar själv en forskningsbrist inom SRHR när hon pratat om att SRHR oftast relateras till negativa händelser. Det är såklart viktigt att skydda människor från sexuella trakasserier och våldtäkter men det hade varit intressant undersöka om hur man kan använda SRHR som ett verktyg för att stärka människor i sin kropp och sexualitet. Allra mest när det kommer till HBTQI-personer är det här en brist men även för kvinnor som växer upp under förtryck. Ytterligare en forskningsbrist är att använda SRHR inom sexindustrin. Sexindustrin exploaterar människor och hade behövt ett bredare SRHR-arbete till att konkret kunna täcka rättigheter som aktivt bryts mot inom porrindustrin eller för att kunna motverka människohandel.

⁷⁰ Zacaferenko, 2017, s.13.

⁷¹ Davis Mattar, 2008, s.72; Berro Pizzarossa, 2018, s.7.

4 Kritisk diskursanalys av den europeiska anti-SRHR-diskursen

I undersökningen kommer aktörerna ADF, One of Us, FAFCE och EDW's utvalda material analyseras med hjälp av van Dijks diskursiva ramverk och strategier. I ett diskursivt ramverk identifieras materialens *kontext, genre, sociala regler och status*, medan en identifiering av diskursiva strategier fokuserar på huruvida materialet består av *argumentation, lexikalisk stil, retoriska figurer, historieberättande, citering och strukturerad betoning*.⁷² Undersökningen består av två delar. För att ha en tydlig struktur som är lätt att följa har jag valt att analysera aktörernas visionsmaterial först, följt av aktörernas övriga material. Resultatet av analysen kommer med stöd i van Dijks teoretiska perspektiv fungera som underlag i diskussionen.

4.1 Diskursiva ramverk och strategier i aktörernas visionsmaterial

4.1.1 Alliance Defending Freedom International: ”Our vision”

ADF använder sig av en video för att förmedla sin vision om hur de arbetar för att skydda frihet och söka rättvisa världen över. Videon är uppladdad på deras hemsida och är det första informationsmaterialet man kommer över som besökare.⁷³ *Kontexten* kring att använda sig av ett sex minuters klipp med titeln ”Our vision” kan ses som organisationens bästa sätt att kort och koncist introducera och övertygga om vikten av sin verksamhet för allmänheten. I videon har ADF lyckats förhålla sig till samt utnyttja faktumet att de är en internationell amerikansk organisation som för sin verksamhet världen över.

⁷² Van Dijk, 1993, s.262–265.

⁷³ Alliance Defending Freedom International, ”Our vision”, <https://adfinternational.org/> [Hämtad:2018-12-13]

Videon är på engelska och inleds med att ADF:s VD Paul Coleman är iklädd en fin kostym och sitter på ett kontor. Det ska ge ett seriöst och mäktigt intryck. Coleman inleder med att prata om hur samhället idag tyvärr har tappat de fundamentala värderingar som det byggdes upp på. Samtidigt som han pratar byts miljön ut och en buss med HBTQI-flaggor kör förbi. Klippet skiftar till en vit europeisk man i kostym som sorgset fortsätter på Colemans berättande om hur samhället har förändrats till det negativa genom att inskränka religionsfriheten. Det visas även hur Coleman i kostym reser bland 'vanligt' folk i kollektivtrafiken samtidigt som han sympatiskt pratar om vikten av att stå upp för människor som blir förföljda på grund av sin religion.⁷⁴ Resterande som talar i videon är kvinnor varav en är vit och de två andra är rasifierade kvinnor från Brasilien respektive Indien. Även kvinnorna i videon framställs i en förtroendegivande position som ger dem *status*. Antingen föreläser de, befinner sig på ett kontor, är mitt uppe i ett möte eller agerar som att de är på väg till ett viktigt möte.⁷⁵ Gemensamt för alla deltagande i videon är att de intygar sin status genom att vara klädda formellt samt använda sig av ett någorlunda formellt språk.⁷⁶ Eftersom ADF arbetar med juridisk rådgivning, försvar och främjandet av religiös frihet är det viktigt att visa sig trovärdiga och seriösa.⁷⁷

Utöver att bara använda sin VD som är en vit man använder ADF kvinnorna för att vidga sin *målgrupp* till att bli relaterbar för allmänheten. Genom att använda rasifierade kvinnor breddas målgruppen. En slutsats man kan dra utifrån det är att just den här videon går att rikta till alla oavsett ursprung, status, ålder eller religion. Eftersom videon är det första på hemsidan som informerar om organisationens arbete samt att den är publicerad på Youtube har den lyckats hållas rätt allmän och är inte direkt uppenbart kränkande mot någon.⁷⁸ Eftersom ADF på sin hemsida beskriver sig själva som en alliansbyggande människorättsorganisation är

⁷⁴ Alliance Defending Freedom International, "Our vision" [Video], 0:15-0:35, [Hämtad: 2018-12-13]

⁷⁵ Alliance Defending Freedom International, "Our vision" [Video], 1:35-4:42, [Hämtad: 2018-12-13]

⁷⁶ Van Dijk, 1993, s.262- 264.

⁷⁷ Alliance Defending Freedom International, "Who we are", [Hämtad: 2018-12-13]

⁷⁸ Van Dijk, 1993, s.262-264.

videon utformad för att påvisa dessa allianser.⁷⁹ I videon visas även viktiga institutioner i länder som exempelvis Europarådet, Europadomstolen för mänskliga rättigheter i Frankrike och Europeiska Unionen i Belgien samt FN:s högkvarter i New York. ADF använder institutionerna genom att på ett sakligt sätt kritisera dem för att institutionerna ska förlora legitimitet och på så sätt höja sin egen.⁸⁰

Under videons gång spelas rogivande men även upplyftande musik samtidigt som personerna i klippen pratar eller arbetar. När det kommer till *genre* verkar videon för att informera och utbilda om religiös frihet men även kort uppmana till att kritisera både FN och EU inom sitt arbete med mänskliga rättigheter.⁸¹ ADF har med hänsyn till organisationens internationella spridning använt sig av ett kommunikationsmedel som är anpassat till nutidens sätt att nå ut. Visonvideos diskursiva ramverk är format av inspirerande personer och trovärdiga personer i tilltalande miljöer, relevant kunskapsspridning och ett språkbruk anpassat till den generella massan.⁸²

När det kommer till diskursiva strategier som går att bedöma från videon används lexikalisk stil, argumentation, retoriska figurer och strukturerad betoning genomgående. Genom att använda ADF:s anställda världen över använder videon sig även av *citering av experter* inom området för att vinna förtroende. Termen religionsfrihet som en fundamental mänsklig rättighet är inledande och dominerande i videon och används för att styrka organisationens argument.⁸³ Ytterligare exempel på *argumentation* är hur sekularism värderas som negativt och hotfullt och religion enbart positivt och i behov av skydd. Även samvetsfrihet argumenteras för i positiva termer som en nödvändig rättighet.⁸⁴ Vidare görs en *strukturerad betoning* på FN och EU:s negativa handlingar då de beskrivs som att gå emot staters fundamentala rättigheter. I samma veva som kritik riktas mot dem porträtteras

⁷⁹ Alliance Defending Freedom International, "Our vision", [Hämtad:2018-12-13]

⁸⁰ Alliance Defending Freedom International, "Our vision" [Video], 1.10-1.24, [Hämtad: 2018-12-13]

⁸¹ Alliance Defending Freedom International, "Our vision" [Video],1:07-1:28, 1.38-2.12, [Hämtad: 2018-12-13]

⁸² Van Dijk, 1993, s. 262.

⁸³ Alliance Defending Freedom International, "Our vision" [Video],0:25-0:33, 0:53-1:00, [Hämtad: 2018-12-13]

⁸⁴ Alliance Defending Freedom International, "Our vision" [Video],3.58-4:14, [Hämtad: 2018-12-13]

ADF alltid som beskyddaren av FN och EU:s kränkningar av traditionella, religiösa och kulturella värderingar.⁸⁵ Under själva videon står det med stor text ”Skydda friheten. Sök rättvisa världen över” och genomgående i videon används ordet ”Skydda” för att informera om att organisationen ska skydda den kristna tron som de menar är under attack.⁸⁶ Utöver ”Skydda” och ”Religionsfrihet” nämns även ”Rätten till liv” som ett återkommande begrepp i videon. Det blir påminnande om hur ADF i sitt visionsmaterial använder sig av mänskliga rättigheter. Rätten till liv, religionsfrihet, frihet och skydda är alla positivt laddade ord som genom *lexikalisk stil* ska ge en positiv inställning till det som ADF står för.

4.1.2 One of Us Federation: ”Our vision”

Visionsmaterialet från One of Us är publicerat på deras hemsida för att informera om hur organisationen arbetar och vidare vill utvecklas. Texten riktar sig främst till den europeiska *målgruppen* men nämner genomgående att de är öppna för samarbeten världen över. Eftersom medborgarinitiativet blev en succé och lyckades föra samman ca två miljoner likasinnade är visionsmaterialet noga med att vara öppen för andra som vill vara med att vidareutveckla deras vision oavsett geografiskt område. Organisationen framstår som att den vill hjälpa till att skydda mänskligt liv och föra en global diskussion om ”The Culture of Life” som de kallar det. Texten är lättsam och lättläst samt strukturerad i 17 sammanfattande punkter om organisationens fokusområden. Dock presenteras inte medborgarinitiativet som ledde till organisationens framväxt utan det förväntas att man har förkunskap om One Of Us eller är beredd att läsa vidare efter man har tagit del av visionsmaterialet.⁸⁷

Den diskursiva strategi som framförallt går att utläsa direkt är *lexikalisk stil*. Genomgående i texten används termer som ”Det mänskliga värdet”, ”The Culture of Life”, ”Familj”, ”Kultur”, ”Värderingar” och ”Rätten till liv” positivt och som utgångspunkt i allt organisationen står för att skydda. Likt ADF använder

⁸⁵ Alliance Defending Freedom International, ”Our vision” [Video], 1:37-2:11, 3:36-4:10, [Hämtad: 2018-12-13]

⁸⁶ Alliance Defending Freedom International, ”Our vision”, [Hämtad: 2018-12-26]

⁸⁷ One Of Us, ”Our vision”, [Hämtad: 2018-12-29]

även One of Us begreppet'' Skydda'' i relation till att ovannämnda begrepp är hotade. Genom att lägga vikt på positivt laddade begreppen framstår organisationen som en beskyddare av de mänskliga rättigheter som håller på att kränkas. Även *argumentation* går att utläsa eftersom organisationen utan att använda ordet abort refererar skyddet av ett foster som extremt viktigt eftersom de menar att det ofödda barnet befinner sig i det mest sårbara tillståndet i sitt liv.⁸⁸

4.1.3 European Dignity Watch: ''Mission statement''

EDW:s visionsmaterial är informerande och organisationen är noga med att avsluta texten genom att nämna att deras vision gäller alla oavsett tro eller religion. Det märks att EDW:s *målgrupp* framförallt är aktieägare och europeiska institutioner eftersom texten är formellt skriven med en genomgående användning av avancerade ord. Trots det faktum att texten knappt är en A4-sida framgår det som EDW förespråkar, skyddar, och ämnar uppnå.⁸⁹

Användandet av *lexikalisk stil* syns direkt i texten där ''Frihet'' hinner användas tre gånger bara i första stycket. Därefter används begrepp som ''Familj'', ''Skydda'' och ''Rätten till liv'' flitigt. I texten lyckas organisationen använda ovannämnda positivt laddade begrepp i främjande av heterosexuella relationer och äktenskap, kärnfamiljen och motsättningen till abort.⁹⁰ Redan i visionsmaterialet är EDW inte rädda för att framstå som kränkande mot människors sexuella rättigheter genom att tydligt ta avstånd från samkönade relationer. Den här rättframheten kan bero på organisationens *status* som dominerande inom EU i att visa motstånd mot HBTQI-rättigheter.⁹¹

4.1.4 Federation of Catholic Family Associations in Europe

⁸⁸ One Of Us, '' Our vision'', [Hämtad: 2018-12-29]

⁸⁹ European Dignity Watch, ''Mission statment'',[Hämtad: 2018-12-29]

⁹⁰ European Dignity Watch, ''Mission statment'',[Hämtad: 2018-12-29]; Van Dijk, 1993, s.264.

⁹¹ European Dignity Watch, ''Mission statment'',[Hämtad: 2018-12-29]; Van Dijk, 1993, s.264.

FAFCE har ett väldigt kort visionsmaterial på knappt en halv A4-sida där organisationen informerar om hur familjelivet bestående av den klassiska kärnfamiljen är den grundläggande faktorn i ett stabilt och fungerande samhälle. Texten är publicerad på deras hemsida i december 2013 och bidrar inte med mer än att bekräfta deras roll som en familjeorganisation med utgångspunkten i katolska värderingar. Trots den religiösa utgångspunkten nämns varken religion eller Gud rakt ut, utan det är genom det återkommande fokus som läggs på familjen som en social institution samt hur motsättningen mot abort skildras positivt genom ”Rätten till liv och en naturlig död” som de religiösa värderingarna kan utläsas.⁹²

4.2 Diskursiva ramverk och strategier i aktörernas övriga material

4.2.1 Alliance Defending Freedom International: ”I’m Human, Right?”

Videon ”I’m Human, right?” är på 2:29 minuter och fungerar som ADF:s kampanj för rätt till liv, familj och religionsfrihet. Det är en uppmaning till allmänheten att signera kampanjen som upprättats i samband med 70-års firandet av FN:s allmänna deklaration för mänskliga rättigheter (UDHR). Omständigheterna har påverkat videons utformning och innehåll på så sätt att VD Coleman står i finkostym, pratar passionerat om kampanjen och kritiserar UDHR medan det spelas dramatisk bakgrundsmusik. Genom vinklade fakta och känsloladdade argument avslutas videon med en uppmaning till att skriva under kampanjen.⁹³ De bilder som visas är från andra världskrigets påverkan på världen, bilder på sjuksköterskor som enligt ADF tvingas arbeta mot sin personliga tro och en bild på en gravid kvinna samtidigt som Coleman pratar om att rätten till liv är hotad.⁹⁴

⁹² Federation of Catholic Family Associations in Europe, ”Our vision”, [Hämtad: 2018-12-29]

⁹³ I’m Human right?, ”I’m Human, right?” [Video],0:00-1:32 [Hämtad: 2018-12-27]

⁹⁴ I’m Human right?

, ”I’m Human, right?” [Video],0:06-0:14, 1:47-2:06 [Hämtad: 2018-12-27]

Videon är på engelska och når därav ut till så många som möjligt. Coleman tilltalar betraktaren genom att poängtera vikten av att varje röst räknas och lyckas att agera som att han har en privat konversation med varje enskild person som tittar på videon. Videon är riktad till de som vill skydda religiösa minoriteter, samvetsfrihet och rätten till liv men detta blir tydligast först i slutet.⁹⁵ Eftersom Coleman har hög status, talar formellt och inkluderande framstår han som trovärdig i sin kampanj. Dessutom är videons *kontext* och *genre* anpassade till UDHR:s jubileum, ADF verkar genom videon bry sig om de rättigheter som de anser att UDHR har slutat värna om.⁹⁶

De strategier som använts i ADF:s visionsvideo är inte lika tydliga i ADF:s kampanjvideo utan det gäller att läsa mellan raderna. Dock är rätten till liv återkommande som en positiv skildring av vad ADF står för och mellan raderna går det att utläsa att den rätten innebär att kvinnor inte får göra abort. Även om rätten till samvetsfrihet ur ett annat perspektiv innebär att sjukvårdspersonal inskränker på mänskliga rättigheter argumenteras det i videon som positivt.⁹⁷ Kampanjen heter dessutom ”I’m Human, right?” vilket i samband med en bild på en oskyldig liten pojke används för att spela på mottagerans känslor om att skriva under för att varje foster räknas som ett liv.⁹⁸ Genomgående uppmanar Coleman till att man ska stå upp för, stå tillsammans för och hjälpa till skydda deras hjärtefråga vilket sätter ett positivt ljus på ADF som en organisation som står upp för samt skyddar andras rättigheter.⁹⁹ Vidare *citerar* Coleman UDHR för att kunna argumentera för att ADF står upp för det som citeras men att UDHR misslyckats att hålla sina löften.¹⁰⁰ Detta påminner om den *retoriska figur* som ADF använder sig av i visionsmaterialet mot EU och FN genom att ifrågasätta deras legitimitet för att höja sin egen.

⁹⁵ I’m Human right?, ”I’m Human, right?” [Video],1:45-2:07 [Hämtad: 2018-12-27]

⁹⁶ van Dijk, s.262-264.

⁹⁷ I’m Human right?, ”I’m Human, right?” [Video],1:55-2:07 [Hämtad: 2018-12-27]

⁹⁸ I’m Human right?, ”I’m Human, right?” [Video],2:19 [Hämtad: 2018-12-27]

⁹⁹ I’m Human right?, ”I’m Human, right?” [Video],1:47-2:02 [Hämtad: 2018-12-27]

¹⁰⁰ I’m Human right?, ”I’m Human, right?” [Video],0:50 [Hämtad: 2018-12-27]

4.2.2 One of Us Federation: ”Our 10 principles”

One of Us har ett material på sin hemsida som består av tio lättlästa punkter som organisationen står för och använder för att nå ut och övertyga mottagaren om att ansluta sig till den kulturella debatten om mänskligt liv. Texten är informerande, upplyftande och riktar kritik mot den Europeiska Unionens arbete för att främja sitt eget. Den är upplyftande eftersom den försöker väcka engagemang och genom att ta avstånd från politik belyser den vikten av en mobilisering av europeiska medborgare. I texten står det även tydligt att det inte är nödvändigt att hålla om med alla tio punkterna för att ansluta sig utan fokus ligger på främjandet av ”The Culture of Life”. One Of Us positionerar sig som ansiktet utåt för den kulturella debatt som behövs. Med sin befintliga status som sammanförare av pro-life rörelser menar organisationen att de har legitimitet att leda Europa tillbaka till de ”rätta kulturella värderingarna och rötterna” som en gång fanns.¹⁰¹

Eftersom One Of Us-initiativet ursprungligen växte fram för att skydda det mänskliga embryot är rätten till liv, oavsett tillstånd, återkommande i texten. Andra positivt laddade termer som används genomgående av ”One of Us” i relation till att alla foster är en del av vår värld och bör respekteras därefter. Dessutom används den termen flitigt eftersom organisationens uppmaning grundar sig i vikten av att ena sig. Genomgående relateras ”The Culture of Life” till att täcka ”Moderskap”, ”Rätten till liv”, ”Familjeliv” och ”Äktenskap” där varenda en anses vara hotat av en yttre fiende som enbart kan bekämpas genom en mobilisering. Även Moder Teresa som klassas som en symbol för godhet *citeras* i ett försök att övertyga om att varje enskild individ kan bidra med en förändring till det bättre.¹⁰²

One Of Us *betonar* ständig sin egen roll i den kulturella debatten och underminerar andra institutioners medverkan. Utöver att vända sig till behovet av flera europeiska medborgare i kampen vänder de sig även till EU. EU anklagas för att ha lämnat sina rätta rötter och värderingar samt att inte försvara sina medborgare. I

¹⁰¹ One of Us, ”Our 10 principles” [Hämtad: 2018-12-29]

¹⁰² One of Us, ”Our 10 principles” [Hämtad: 2018-12-29]; Van Dijk, 1993, s.264.

texten målas det upp en yttre fiende som behövs bekämpas genom att EU antar värderingar baserade på judisk-kristna rötter. Uppdelningen av ”Vi och de andra” är ett genomgående tema eftersom organisationen menar att det finns destruktiva trender som håller på att invadera Europa och medan One of Us gör sitt yttersta för att försvara det mänskliga värdet så gör EU det motsatta.¹⁰³

4.2.3 European Dignity Watch: ”Gender is not a social construct even if the Istanbul Convention says so”

På organisationens hemsida har verkställande direktören Roxana Stanciu skrivit en debattartikel som kritiserar Istanbulkonventionen som lades fram 2011 och trädde i kraft 2014.¹⁰⁴ Artikeln är skriven i 2018, cirka ett år efter att Europeiska Unionen bestämde sig för att ansluta sig till konventionen.¹⁰⁵ Titeln som lyder ”Gender is not a social construct, even if the Istanbul Convention says so” försöker redan i rubriken *betona* på hur ”de andras handlingar” i relation till EDW:s egna är felaktiga. Utöver att informera och argumentera emot konventionen ämnar artikeln även att väcka uppmärksamhet för ADF:s internationella rekommendationer om hur EU-medborgare och aktörer kan engagera sig mot den. Texten är cirka 2A-sidor och enkel att förstå trots att den är formellt skriven.¹⁰⁶

Citering av forskaren Francisco Agnello som skrivit om folkrätt samt organisationen ADF används för att stödja EDW:s tes om att Istanbulkonventionens syn på kön som en social konstruktion är skadligt för samhället. I artikeln är Stanciu noga med att lyfta upp konventionens skydd av kvinnors rättigheter som positivt men menar att konventionen fungerar som en trojansk häst. Trojansk häst värderas i det här fallet negativt då skribenten menar att konventionen låtsas att den enbart

¹⁰³ One of Us, ”Our 10 principles” [Hämtad: 2018-12-29]

¹⁰⁴ European Dignity Watch, ”Gendering is not a social construct, even if the Istanbul Convention says so”, [Hämtad: 2018-12-30]

¹⁰⁵ Europeiska rådet, ”EU ansluter sig till den internationella konventionen för bekämpning av våld mot kvinnor” <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2017/05/11/violence-against-women/> [Publicerad: 2017-05-11], [Hämtad: 2018-12-30]

¹⁰⁶ European Dignity Watch, ”Gendering is not a social construct, even if the Istanbul Convention says so”, [Hämtad: 2018-12-30]

står för kvinnors rättigheter vilket samtliga kan skriva under på medan den samtidigt står för den enligt EDW radikala idén om kön som en social konstruktion. Citat från konventionen plockas ut och bryts ner av skribenten samtidigt som en ständig överdrift görs om det ”samhällskaos” som organisationen menar att konventionen kommer att leda till. För att förstärka sin tes ytterligare relateras konventionens syn på kön till negativt laddade ord som ”Ovetenskaplig”, ”Radikal”, ”Kaosartad” och ”Problematisk” medan EDW:s syn laddas med positiva ord som ”Naturlig” och ”Biologisk”.¹⁰⁷

4.2.4 Federation of Catholic Family Associations in Europe: ”12 reasons to oppose the Estrela resolution”

FAFCE har skrivit en text som riktar sig till EU-parlamentariker att stå upp för fundamentala rättigheter i EU genom att motsätta sig EU-parlamentets rapport om sexuella och reproduktiva rättigheter (Estrela-rapporten).¹⁰⁸ Enligt organisationen bemöter rapporten sexuella och reproduktiva rättigheter på ett opassande sätt och de menar att den kränker grundläggande mänskliga rättigheter. Texten är från 2013 och består av två A4-sidor som ger 12 argument till varför Estrela-rapporten bör röstas ner. Det förekommer känsloladdade argument som hänvisar till ”rätten till liv” men framförallt används argument som är baserade på fakta och i nästan varje punkt refererar organisationen till olika konventioner, EU-institutioner och andra anti-SRHR-aktörer för att föra fram sin tes.¹⁰⁹ FAFCE som är erkänt av Europarådet, jobbar med olika EU-institutioner samt har en ledande roll bland katolska aktörer har både kunskapen och statusen för att upprätta den här texten.

110

¹⁰⁷ European Dignity Watch, ”Gendering is not a social construct, even if the Istanbul Convention says so”, [Hämtad: 2018-12-30]; Van Dijk, 1993, s.264.

¹⁰⁸ European Humanist Federation, ”Sexual and reproductive rights are human rights”, [Hämtad: 2019-01-02]

¹⁰⁹ Federation of Catholic Family Associations in Europe ”12 Reasons to Oppose The Estrela Resolution on Sexual and Reproductive Rights and Health”, [Hämtad: 2019-01-02]

¹¹⁰ Federation of Catholic Family Associations in Europe, ”The FAFCE in a nutshell”, [Hämtad: 2019-01-02]

Citering är den mest dominerande strategin i materialet men utöver det använder organisationen sig också av lexikalisk stil med en användning av återkommande positivt laddade ord som ”Respekt” och ”Frihet” samt en *strukturerade betoning* där FAFCE menar att EU genom sin rapport inte har respekt för nationella lagar och kulturer, samt att EU som institution inte har kapaciteten till att kunna hantera exempelvis abortfrågor.¹¹¹

¹¹¹ Federation of Catholic Family Associations in Europe”12 Reasons to Oppose The Estrela Resolution on Sexual and Reproductive Rights and Health”, [Hämtad: 2019-01-02]; Van Dijk, 1993, s. 264.

5 Resultat och diskussion

För att svara på hur den europeiska anti-SRHR diskursen är konstruerad och den roll som mänskliga rättigheter spelar görs nedan en presentation av undersökningens resultat. I diskussionen skildras egna reflektioner samt uppsatsens bidrag till fältet.

5.1 Resultat

Resultatet av undersökningen visar på den roll som mina valda aktörer har inom en SRHR-motsättning. Aktörerna har ju valts för att genom sina material representera den europeiska anti-SRHR-diskursen. Genom CDA har det gått att utläsa de ramverk och strategier som materialen var för sig använder sig och som antingen bidrar till en gemensam diskurs eller som skiljer dem åt. Undersökningen grundar sig i att avgöra huruvida diskursen som har analyserats antingen reproducerar eller utmanar social ojämlikhet för grupper i samhället.¹¹² Genom utgångspunkten att makt utspelar sig uppifrån och ner går det att konstatera att den europeiska anti-SRHR-diskursen verkar för att reproducera social ojämlikhet. Aktörerna använder sin sociala makt för att föra ett arbete som skadar SRHR vilket begränsar redan utsatta grupper i samhället. Aktörerna jobbar nära politiska och sociala institutioner samt lyckas starta och föra samman rörelser som har liknande värderingar. De väcker uppmärksamhet inom EU och påverkar EU-förhandlingar som berör SRHR till sin fördel. Med sin traditionella syn på kön och sexualitet bidrar de till en patriarkal syn på kvinnor som undersordnade, ett exkluderande av mäns behov av SRHR och en fortsatt kränkning av HBTQI-rättigheter i Europa. Detta är bara ett par exempel på hur de valda aktörerna ADF, One Of Us, EDW,

¹¹² Van Dijk, 1993, s. 249- 252.

FAFCE genom sin dominans inom anti-SRHR-diskursen för en diskurs som är bidragande till social ojämlikhet rent kulturellt, könsmässigt och politiskt.¹¹³

I undersökningen av aktörernas material bekräftas det forskarperspektiv som diskuterar att anti-SRHR-framväxten idag är fortsatt influerad av Vatikanstatens religiösa utgångspunkt i sin opposition mot 1994 års ICPD.¹¹⁴ Likt Vatikanstatens fokusområden har aktörernas material sitt fokus på ett förespråkande av kärnfamiljen och en motsättning mot preventivmedel och samkönade relationer och äktenskap.¹¹⁵ Rent generellt har abortmotståndet varit det mest förekommande i materialen men det står inte skrivet rakt ut utan samtliga aktörer använder sig av ”Rätten till liv” för att genom lexikalisk stil skildra argumentet som positivt och inte begränsande av kvinnors rättigheter.¹¹⁶ Aktörerna har alla använt sig av en liknande terminologi för att normalisera sina traditionella åsikter. Detta genom att använda positivt laddade människorättsbegrepp för att ta bort uppmärksamheten från deras annars tillsynes kontroversiella åsikter. Det är enbart EDW:s material om Istanbulkonventionen som genom att ta ställning mot genus som en social konstruktion har varit tydlig med att motsätta sig HBTQI-rättigheter. Men det kan bero på att EDW är den enda av de valda aktörerna som i sin verksamhet annars tydligt talar om HBTQI-rättigheter vilket innebär att EDW:s material har förhållit sig till organisationens kontext i sitt material.¹¹⁷ Annars har lexikalisk stil och argumentation varit återkommande tekniker i materialen och på så sätt har diskursiva strategier använts för att reproducera dominans i subtila former.¹¹⁸ Ytterligare ett exempel är EDW och FAFCE:s visionsmaterial där organisationerna motsätter sig samkönade äktenskap genom att förespråka att ett stabilt och demokratiskt samhälle där barnens utveckling sker på bästa sätt är ett samhälle som betonar vikten av kärnfamiljen.¹¹⁹

¹¹³ Van Dijk, 1993, s.252.

¹¹⁴ Berro Pizzarossa, 2018, s.7

¹¹⁵ Davis Mattar, 2008, s. 69-70.

¹¹⁶ Van Dijk, 1993, s.262.

¹¹⁷ European Dignity Watch, ”Gendering is not a social construct, even if the Istanbul Convention says so”, [Hämtad: 2019-01-05]

¹¹⁸ Van Dijk, 1993, s. 254.

¹¹⁹ European Dignity Watch, ”Mission statment”, [Hämtad: 2019-01-05]; Federation of Catholic Family Associations in Europe, ”Our vision”, [Hämtad: 2019-01-05]

Eftersom aktörerna vill bli tagna på allvar har de i utformandet av sina material behövt förhålla sig till de förutsättningar som råder samt kontexten kring ämnet.¹²⁰ I ADF:s videos framställer organisationen sig som professionell genom de anställdas formella klädsel och språkbruk.¹²¹ Även textmaterialen tillhörande de övriga aktörerna är till stor del formellt skrivna och citerar internationella konventioner och etablerade källor som EU, FN och liknande. Genom att anpassa utseende och språkbruk till sin målgrupp samt ta stöd från pålitliga källor påvisas aktörernas kunskap kring ämnet vilket höjer deras trovärdighet.¹²² Utöver helhetsbilden som formar ens första uppfattning av materialen har aktörerna framställer sig själva som beskyddare av religionsfrihet och fritt tänkande. Samtliga aktörer målar även upp att det finns ett hot som vill förstöra Europas traditionella värderingar och detta förekommer genomgående i en uppdelning av ”Vi och de andra” där organisationerna är de goda och de som motsätter sig dem är det onda hotet. Det som anses vara hotat refererar aktörerna till som ”Det mänskliga värdet” och på så sätt försöker de övertyga om att de är hjältarna. Genom att verka för frihet menar organisationerna att de främjar mänskliga rättigheter men deras formulering av frihet innebär ett maktmissbruk mot dem som faller utanför deras traditionella värderingar.¹²³

Med stöd i kritisk diskursanalys är den europeiska anti-SRHR-diskursen som går att utläsa från mitt valda primärmaterial grundad i religiösa och moraliska värderingar. De fyra aktörerna använder sig alla av mänskliga rättigheter som ett verktyg och framförallt rätten till liv och religionsfrihet för att försvara kultur och värderingar som begränsar ett universellt SRHR-arbete.

5.2 Diskussion

Genom arbetets gång har jag reflekterat över det faktum att anti-SRHR-aktörerna inte använder begreppet SRHR i sitt material. I undersökningen av primärmateri-

¹²⁰ Van Dijk, 1993, s.262–264.

¹²¹ Alliance Defending Freedom International, ”Our vision”, [Hämtad:2019-01-05]

¹²² Van Dijk, 1993, s. 262–264.

¹²³ Van Dijk, 1993, s.250–255.

alet är det enbart FAFCE som skriver ut ”SRHR” och det är i relation till att de motsätter sig en SRHR-rapport (Estrela rapporten), vilket gjorde det nödvändigt att skriva ut begreppet. Utöver FAFCE:s enstaka användning av SRHR i sitt material tror jag att aktörerna undviker att skriva ut begreppet eftersom de är medvetna om att många organisationer och stater värderar SRHR som en mänsklig rättighet. Eftersom aktörerna själva inte erkänner eller definierar sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter undviker de att använda det i sin terminologi. SRHR är inte ett begrepp som ingår i aktörernas syn på mänskliga rättigheter helt enkelt utan pro-life, anti-choice, religionsfrihet, kärnfamiljen, rätten till liv och liknande begrepp föredras för att bekräfta deras världssyn istället. En fortsatt undersökning efter att man har tagit del av den här uppsatsen hade kunnat vara att göra en begreppsanalys för att jämföra hur SRHR används bland aktörer som är för begreppet och aktörer som arbetar emot det.

När jag påbörjade arbetet hade jag en föreställning om att religion spelade en stor roll i en anti-SRHR-diskurs. Min bild av de aktörer som skulle bidra till en sådan diskurs bestod av fördomar mot och jag föreställde mig utbildade religiösa fanatiker utan några resurser att föra sitt arbete. Men i mitt resultat är det tydligt att de valda aktörerna har lyckats använda sina religiösa värderingar på ett sätt som inte får en att uppfatta dem som religiösa fanatiker. De använder ett människorättspråk, politik och juridik för att markera och legitimera sin inflytelserika roll på den internationella arenan. Min syn på de aktörer som är abort och HBTQI-motståndare har förändrats från utbildade religiösa fanatiker till professionella lobbyister med större resurser än vad jag trodde. Mitt bidrag med den här studien är en inblick i den position och de resurser som anti-SRHR-aktörer faktiskt har tillgång till samt den terminologi som de använder sig av för att smälta in i den politiska SRHR-debatten. Undersökningen bryter föruppfattade meningar som kan finnas i samhället om aktörer som arbetar mot SRHR-frågor. Viktiga frågor som återstår är att ta reda på är hur anti-SRHR-aktörer finansieras och hur deras arbete utspelar sig konkret. Eftersom jag i den här uppsatsen begränsade mitt arbetssätt till att enbart analysera den diskurs som aktörerna bidrar med så saknas en undersökning om hur den här diskursen och aktörernas konkreta vision går från teori till verklighet.

Referenser

Primärmaterial:

Alliance Defending Freedom International, ” I’m Human right? ”,
<https://adfinternational.org/commentary/im-human-right/>, [Publicerad: 2018-09-11],
[Hämtad: 2018-12-19]; I’m Human right?, <https://imhumanright.org> [video], [Hämtad:
2018-12-19]

Alliance Defending Freedom International, ” Our vision ”,
<https://adfinternational.org>, [Video], tillgänglig
<https://www.youtube.com/watch?v=fZt-XS5uiME> ,[Publicerad: 2018-03-22], [Hämtad:
2018-12-13]

European Dignity Watch, ” Gender is not a social construct even if the Istanbul convent-
ion says so ”, <http://www.europeandignitywatch.org/gender-is-not-a-social-construct/> ,
[Publicerad: 2018-06-06], [Hämtad: 2018-11-12]

European Dignity Watch, ” Mission statment ”,
<http://www.europeandignitywatch.org/about-us/> ,[Hämtad: 2018-11-13]

Federation of Cathoclic Family Associations in Europe, ”Our vision ”,
[https://www.fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=99&Itemid=1
98&lang=en](https://www.fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=99&Itemid=198&lang=en) , [Publicerad: 2013-12-19], [Hämtad: 2018-12-03]

Federation of Cathocliv Family Associations in Europe ”12 Reasons to Oppose The
Estrela Resolution on Sexual and Reproductive Rights and Health ”,
[https://www.fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=85:12-
reasons-to-vote-against-the-estrela-resolution-on-sexual-and-reproductive-health-and-
rights&catid=53:human-dignity&lang=en&Itemid=195](https://www.fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=85:12-reasons-to-vote-against-the-estrela-resolution-on-sexual-and-reproductive-health-and-rights&catid=53:human-dignity&lang=en&Itemid=195) , 2013. [text publicerad 18/10
2013] [Hämtad: 12/12 2018] Ladda ned dokument

på:<https://www.fafce.org/attachments/article/85/SRHR%20-%202012%20reasons%20to%20oppose%20the%20Estrela%20Resolution.pdf>

One of Us, ” Our 10 principles ”, <https://oneofus.eu/about-us/10-principles/> , [Hämtad: 2018-12-19]

One Of Us, ” Our vision ”, <https://oneofus.eu/about-us/our-vision/> [Hämtad: 2018-12-19]

Litteratur:

Aftonbladet, ” Varning för blåbrunt korståg mot aborter ”, <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/l6BR3/varning-for-blabrunt-korstag-mot-aborter> ,[Publicerad: 2017-09-28, kl.14.00], [Hämtad: 2018-11-12]

Alliance Defending Freedom International, ”Our vision ”, <https://adfinternational.org/> [Hämtad:2018-12-13]

Alliance Defending Freedom International, ”Who we are ”, <https://adfinternational.org/who-we-are/> , [Hämtad: 2018-11-12]

Berro Pizzarossa, Lucía, 2018, ”Here to Stay: The Evolution of Sexual and Reproductive Health and Rights in International Human Rights Law ”, *Laws* vol.7, no. 29, s. 1-17.

Copelon, Rhonda och Petchesky, Rosalind, ”Toward an Interdependent Approach to Reproductive and Sexual Rights as Human Rights: Reflection on the ICPD and beyond ”, i Schuler, Margaret (ed.), 1995, *From Basic Needs to Basic Rights*. Washington D.C, Women, Law and Development International.

van Dijk, Teun A., 1993, ”Principles of Critical Discourse Analysis ”, *Discourse and Society*, vol 4. nr 2, s. 249–283.

European Commission, ”European Citizens’ Initiative: European Commission replies to ‘One of Us’ ”, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-608_en.htm , [Uppdaterad: 2018-11-12], [Hämtad: 2018-11-1]

European Humanist Federation, ” Sexual and reproductive rights are human rights” , <https://humanistfederation.eu/campaign/sexual-reproductive-rights-human-rights/#Estrela> , [Hämtad: 2018-11-18]

Europeiska rådet, ” EU ansluter sig till den internationella konventionen för bekämpning av våld mot kvinnor” <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2017/05/11/violence-against-women/> [Publicerad: 2017-05-11], [Hämtad: 2018-12-30]

Federation of Catholic Family Associations in Europe, ” The FAFCE in a nutshell” , http://fafce.org/index.php?option=com_content&view=article&id=98&Itemid=197&lang=en , [Hämtad: 2018-11-18]

International Planned Parenthood Federation, ”Global Sexual and Reproductive Health Package for Men and Adolescent Boys” , <https://www.ippf.org/resource/global-sexual-and-reproductive-health-package-men-and-adolescent-boys> [Hämtad: 2018-12-10]

International Planned Parenthood Federation, ”IMAP Statement on conscientious objection: refusal of care and professional conduct of reproductive health services in the context of legal restrictions, <https://www.ippf.org/sites/default/files/2017-01/IMAP%20Statement%20on%20conscientious%20objection.pdf> [Publicerad: December 2016], [Hämtad: 2018-12-10], s-1-6.

Kvinna till Kvinna, ” SRHR” , <https://kvinnatillkvinna.se/om-oss/vart-arbete/srhr/> , [Hämtad: 2018-11-09]

Mattar, Laura Davis, 2008, Legal recognition of sexual rights: A comparative analysis with reproductive rights. *Sur Revista Internacional de Direitos Humanos* 5: 60–83.

One of Us, ”Initiative Explanation” , <https://oneofus.eu/about-us/initiative-explanation/>

Regeringskansliet, ”Kvinnors hälsa i fokus i ny FN-rapport”,
<https://www.regeringen.se/artiklar/2017/10/kvinnors-halsa-i-fokus-i-ny-fn-rapport/>,
[Publicerad:2017- 10-18], [Hämtad: 2018-12-19]

Riksförbundet För Sexuell Upplysning, ” Vad betyder SRHR?”,
<https://www.rfsu.se/vad-vi-gor/i-varlden/vad-betyder-srhr/>, [Publicerad 2018-11-22],
[Hämtad: 2018-11-05]

Rosalind Petchesky, ” Direitos Sexuais: um novo conceito na prática política internacional”, i Regina M. Barbosa och Richard Parker (ed.), 1999, *Sexualidades pelo Avesso: direitos, identidades e poder*. Rio de Janeiro: IMS/UERJ; São Paulo: Ed. 34, pp. 15-38,

Standing, Hilary et al, 2011, ”Introduction: contextualising ”rights” in sexual and reproductive health”, *BMC International Health and Human Rights*, vol. 11, no.3, s. 1-9.

Styrelsen för Internationellt Utvecklingssamarbete, ”Strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Afrika söder om Sahara 2015 – 2019,
<https://www.sida.se/globalassets/documents/strategier/resultatstrategi-srhr---klar-v2.0.pdf>, [Hämtad: 2018-12-09]

United Nations Population Fund, ”New Gender Resource Advances Sexual and Reproductive Health and Rights”, <https://www.unfpa.org/press/new-gender-resource-advances-sexual-and-reproductive-health-and-rights> [Publicerad: 2017-05-09], [Hämtad: 2018-12-10]

United Nations Population Fund, ”Resources on Engaging men & boys”,
<https://www.unfpa.org/resource-listing-page/Engaging%20men%20%26%20boys>
[Hämtad: 2018-12-10]

United Nations Population Fund, ”About Us”, <https://www.unfpa.org/about-us>, [Uppdaterad: januari 2018], [Hämtad: 2018-11-05]

United Nations, ICPD 1994, http://www.un.org/en/events/pastevents/ICPD_1994.shtml, [Hämtad: 2018-11-23]

Zacharenko, Elena, ”About me”, <http://www.elenaz.eu/> [Hämtad: 12/12 2018]

Zacharenko, Elena, 2016, ” Perspectives on Anti-Choice Lobbying in Europe: Study for Policy Makers on Opposition to Sexual and Reproductive Health and Rights in Europe”, *The Greens; European Free Alliance*, s.3-71.

<http://www.heidihautala.fi/en/defending-sexual-and-reproductive-rights-in-europe/>

Zampas, Christina & Andiön-Ibanez, Ximena, 2012, ” Conscientious Objection to Sexual and Reproductive Health Services: International Human Rights Standards and European Law and Practice, *European Journal of Health Law*, vol 19 no.3, s. 231-256.